

Кукавички крикови од „Павел Шатов“
Плачат за власт, слават
бегство од избори

Балканот како буре барут
Хаос на линијата
на огнот

Мечкина услуга за разнебитување на Македонија
Грција со „шарена“ надеж
за името

Република

бр. 194, година V ■ петок, 20 мај 2016 година ■ цена: 50 денари

ОПОЗИЦИЈАТА И НАРОДОТ ВО РАЗЛИЧЕН ПРАВЕЦ

СДСМ ПОВТОРНО ИЗБЕГА ОД ИЗБОРИ

Новиот Renault MEGANE

Пробуди ја страста!

Уникатно искуство за време на возењето создадено преку технолошка совршеност и одличен дизајн.

Потрошувачка при комбинирано возење: 3,3 – 6,0 l/100 km. Емисија на CO₂ 86-134 g/km. Степен на емисијата: EURO 6b. Емисија NOx: 0,0155 – 0,0536 g/km. Емисија на тврди честички: 0,00007 – 0,00142 g/km. Број на тврди честички (x10¹¹): 0,08 – 14,51. Јаглеродниот Диоксид (CO₂) е најзначајниот стакленички гас кој го предизвикува глобалното затоплување. Емисиите на овој загадувач на воздухот во сообраќајот значајно придонесуваат за намалување на квалитетот на воздухот. Особено придонесуваат за зголемување на концентрацијата на атмосферскиот озон, честичките PM₁₀ и PM_{2,5} и азотните оксиди.

Закажете тест возење на: info@renault.mk

ВОВЕД

Плачат за власт, слават бегство од избори

6

НАСТАН НА НЕДЕЛАТА

Сорос бизнис-партнер и со Бин Ладен

7

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Таки Фити

18

ЕКОНОМИЈА

Земјоделството станува
профитабилна професија

20

АКТУЕЛНО

Балканот може да колабира

24

СВЕТ

Филм за валканите пари на
Хилари и на Бил Клинтон

26

ЗДРАВЈЕ

Биба Додева, претседателка на
алијансата на пациентски организации

32

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Сотир Костов

38

СПОРТ | ТЕНИС

Лина Ѓорческа

54

Колумна

8

Хаос на линијата на огнот

11

Актуелно

Опозицијата и народот во
различен правец

Анализа

15

Грција со „шарена“
надеж за името

29

Репортажа

Црквата „Свети Илија“ во
Дојран носи белези од Првата
светска војна

ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје

бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Донеvски**

Маркетинг:
Стојан Георгиеvски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ [facebook.com/nedelnikrepublika](https://www.facebook.com/nedelnikrepublika)

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчески**
Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**
Редакција и соработници:

Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска,
Марина Костовска, Наум Стоилковски,
Александрија Стевковска, Бојан Момировски

Колумнисти: **Горан Момировски, Љупчо Цветановски**
Соработници: **Никола Петковски, Димитар Љоровски Вамваковски**
Лектори: **Анета Љубеvски, Тања Стевановска**

Фотографија: **Александар Ивановски**

Графички дизајн: **Никса Георгиевски, Билјана Неделковска**

Печати: **Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.6.**

Испечатени примероци: **4.000**

Датум на печатење: **19 мај 2016**

БУЛКИ КРАЈ ПАТОТ

Фото: Александар Ивановски

ВОВЕД

Кукавички крикови од „Павел Шатев“ Плачат за власт, слават бегство од избори

Ненаг Мирчевски | главен и одговорен уредник

Изборите на 5 јуни требаше да стават крај на кризата, да бидат ехо на народната волја и јасен патоказ во кој правец треба да се движи Македонија. Токму затоа СДСМ со сите сили се противеше да излезе очи в очи со народот и коленичеше пред меѓународниот фактор да му помогнат во намерата. Заев и неговата криминална банда во обид да ја продолжат агонијата преку деструктивното сценарио успеаја по вторпат да ја одложат пресудата од народниот суд, но не успеаја во основната цел целосно да го заобиколат народот и насилно да ја преземат власта без да добијат легитимност на избори. Барем засега! Тоа ги боли повеќе од кој било изборен пораз досега затоа што тие никогаш не ни дошле на власт на чесен начин.

Презентирањето на повторното одложување на изборите како „голема победа на шарената револуција“ не е ништо друго, освен кукавички крик на губитник што е свесен дека нема ни теоретски шанси да победи на избори во догледно време. Заев се покажа како погрешна странска инвестиција, која не може да мобилизира народ околу себе и да испорача резултати. Ги чинеше премногу време, пари и ресурси, а место да обезбеди масовна поддршка за сценариото на „чадорот“, тој го разбуди сиот гнев кај народот. Тоа им е јасно и на раководството на СДСМ и на амбасадорите и на посредниците и на шарените револуционери. Најголемата грешка што некои од нив сè уште не ја увидуваат е потценувањето

на интелигенцијата на обичните луѓе и играњето на картата дека „народот брзо заборува“.

Тоа што сè уште некои од опозициските редови не сакаат да го прифатат е дека ќе има пресуда за деструктивната политика на СДСМ, порано или подоцна. Колку што повеќе се одложува, толку ќе биде посурова. Нема да им биде простено изживувањето и понижувањето на народот, лицитирањето со државата и со националните интереси, сојузништвото со разнебитувачите на македонското ткиво, сквернавењето на историјата и на спомениците... Дотогаш, додека опозицијата се охрабри да излезе на избори, државата мора да продолжи да чекори напред, а легитимно избраната власт мора да продолжи да го исполнува ветоно на граѓаните и да ги спроведува реформите.

Да не се залажуваме дека со одложувањето на изборите и со враќање на пратениците во Собранието опозицијата, конечно, ќе почне да се однесува конструктивно. Последиците од вештачки наметнатата криза допрва ќе ги почувствуваме, а опозицијата ни случајно нема намера да се откаже од деструктивното сценарио. Но, одложувањето на изборите без прецизирање конкретен датум во пакет со враќањето на владата во состојба пред Договорот од Пржино сигнализира дека дури и меѓународните посредници веќе немаат никакво алиби со кое ќе го оправдаат несериозното однесување на опозицијата на преговарачка маса. Една и пол годи-

на бараа избори, избегаа од два договорени датума, кои и тие ги прифатија, но немаа проблем со месеци да седат во влада што нема легитимност од граѓаните.

Министрите на СДСМ не само што свесно ги опструираа институциите во организирањето фер и демократски избори, туку и на најлош можен начин покажаа како опозицијата планира да практикува власт. Ниту милионите евра на Сорос фрлени за антидржавна пропаганда не го постигнаа ефектот во покорување и во превоспитување на македонскиот народ. Не помогнаа ниту заканите, навредите и понижувањата на неистомислениците. Црните сценарија, едноставно, се покажаа како неуспешни, а сојузот со разнебитувачите на државата како контрапродуктивен во обидот да се мобилизира народот. Џабе пари и „чадори“, кога немаат поддршка од граѓаните. Бесконечното одложување на изборите, очигледно, не помага во зголемувањето на рејтингот на опозицијата, но сè досега вршеше голема работа за одржување во живот на комираниот СДСМ. Прашањето сега е кој прв ќе ги исклучи овие политички билки од апарати – „чадорот“, шарените револуционери или народот?

НАСТАН НА НЕДЕЛАТА

СОРОС БИЗНИС-ПАРТНЕР И СО БИН ЛАДЕН

Додека светот ги прегледуваше објавените досиеја од аферата „Панама“ и трагаше по имињата на високи политички фигури, многумина намерно или не заборавија на едно од најголемите имиња кои се поврзуваа со обидите преку финансиска помош да стекнат политичко влијание низ светот. Да, и милионерот Џорџ Сорос, кој троши милиони долари на финансирање демократи и левичари, ја користел контроверзната панамска адвокатска фирма за да создаде мрежа од инвестициски офшор-партнерства кои ќе работат во светот и надвор од регулативата на САД. Панамските документи, кои содржат околу 11,5 милиони финансиски документи кои покажуваат како фирмата „Мосак Фонсека“ им помагала на политичари, познати личности и на криминалци да ги заштитат своите пари од даноци, содржат и податоци за Сорос. Токму тој ја финансира и групата новинари што ги распространуваат информациите, а кои го заборавиле

неговото име во своите бомбастични наслови за криманалот на познатите. Засага Меѓународниот конзорциум на истражувачки новинари молчи за поврзаноста на својот добротвор со адвокатската фирма. Во панамските документи има информации за три инвестициски офшор-фондови под контрола на Сорос: „Сорос финансии инк“, основана во Панама; „Сорос холдинг лимитед“ со седиште на Британските Девствени Острови и „Сорос капитал“, основана на Бермуди. Законите на Панама, Бермуди и на Британските Девствени Острови и „даночните раеви“ овозможуваат на сопственици на странски фирми да ги сокријат приходите и нивната сопственост, со што избегнуваат плаќање даноци во матичните држави. Една од фирмите, која партнерски ја водел со семејството Бин Ладен, се занимавала со купување и со продажба на оружје, производство и собирање разузнавачки информации со владини и воени договори.

Парите на Сорос вредат повеќе од независноста на новинарите „истражувачи“. 86-годишниот Сорос е проценет на 25 милијарди долари. Неговиот институт Отворено општество е еден од главните инвеститори на ИЦИЈ, кој минатата година му доделил 1,5 милион долари на Меѓународниот конзорциум. Панамските документи го откриваат само врвот на ледената санта на Соросовите офшор-бизниси – Квантум групацијата на фондови.

Случајно или не, и дел од медиумите во Македонија кои со денови го чекаа јавното објавување на базата на податоци и нагудуваа кој сè ќе биде дел од аферата заборавиле да го спомнат Џорџ Сорос. Овие медиуми, исто така, најголем дел од своите средства ги добиваат токму преку ФООМ, фондацијата на Сорос која дејствува во Македонија. Тоа не го криеше ниту самота организација во својот финансиски извештај. Според податоците од УЈП, имала буџет од 327.964.687 денари или 5.332.759 евра чисти пари за последната фискална година. Од вкупниот буџет на организацијата од 327.964.687 денари, речиси 318 милиони денари, или 5.170.000 евра, се на име подароци и донации. Ниту еден од медиумите што практикуваат „истражувачко новинарство“ не се заинтересира за оваа афера. ■

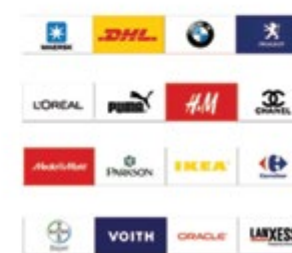
Full Range Industrial Lighting Solutions

info@lps.mk | www.lps.mk
+389 2 313 11 13

Quehenberger | Drechselmaier | Alkaloid
Granit | KAM | Tinex | Blizoo

ХАОС НА ЛИНИЈАТА НА ОГНОТ

Пишува | Горан Момирски

Еден од хендикепите на Македонија во ситуацијата во која се наоѓа е дефокусираноста и поделеноста внатре во ЕУ и лошата координација со Вашингтон. Самиот факт што во земјава во исто време на иста тема посредуваат амбасадорите на ЕУ и на САД, висок американски функционер од Стејт депарментот, специјален германски пратеник и актуелен амбасадор во Виена (покрај жива и здрава амбасадорка во Скопје) покажува дека терминот меѓународна заедница, кој долго време го доживувавме како еден стабилен ентитет предводен од најмоќните членки на НАТО и на ЕУ, има проблеми да се фокусира на Македонија.

И покрај фамата што се крева со постојаните изјави во медиумите, брифинзи и тајни пораки од страна на странските претставници, јасно е дека фокусот кон Македонија е изместен и дека му е потребно итно изострување. Се разбира, првенствени виновници за тоа што ни се случува во Македонија сме ние што живееме во неа, со нашиот однос кон политиката, кон иднината на земјата и кон политичката култура која ја градиме.

Но, веројатно, и решенијата за сегашната и за сите други кризи што сме ги имале и ќе ги имаме во иднина ќе бидат полесни со јасен и прецизен став на нашите пријатели во ЕУ и во НАТО, пријатели кои десет години не уверуваат дека сме на вистинскиот пат, а, сепак, на своите самити, не почитувајќи го светскиот суд на правдата што сами го основале, ставаат рампа за нашата евроатланска интеграција.

За жал, мали се шансите нашите на хартија сојузници да сменат нешто во односот кон Македонија во блиска иднина. Дел од причините се познати, Грција, како скапо европско и американско галениче, нема да дозволи влез во двете најпосакувани меѓународни организации, дури и да водиме политика по шведски норми. Познати се и останатите причини, но за нив помалку се зборува. Европската унија е во најголемата криза од своето постоење. Разликите за начинот на кој земјите-членки сакаат да го решат проблемот со бегалците е речиси неспоредливо помалку опасен од урисувањето на договорот со Турција, кој може да донесе милиони бегалци во Европа и раскол во Брисел. Откако пропадна принципот на квоти за бегалците, сега ЕУ се држи за својата последна сламка на спасот, човекот што во многу влијателни кругови во Брисел, Берлин и во Вашингтон се смета за диктатор кој владее надвор од нормите што владеат во САД и во ЕУ. А, турскиот претседател Реџеп Таип Ердоган веќе им порача на Европејците дека ако не се подготвени да ги почитуваат турските принципи и закони, како тој за антитероризам кој е пречка за визната либерализација, тој е подготвен да тргне по својот пат кој е различен од европскиот. Се разбира, Ердоган е јасен дека на тој пат не мисли со себе да ги носи милионите сириски бегалци, туку планира да им ги испрати во ЕУ преку Грција и балканската рута.

И тука не запираат проблемите за ЕУ и во исто време причините зошто Унијата и САД не можат успешно да се фокусираат на решение на кризите што со помал или поголем интензи-

тет се случуваат во речиси сите балкански земји.

Колку воопшто може ЕУ да се фокусира на решение на нашиот проблем кога огромен дел од администрацијата во Брисел размислува и прави црни сценарија за излегување на Велика Британија од ЕУ. Колку може Македонија да се потпре на европските и на американските „олеснувачи“ кога тие самите не знаат како нивната Унија може да изгледа за само два месеца кога Британците ќе гласаат за „Брегзит“.

Во споредба со овие проблеми, дури и озлогласениот Путин е мал проблем за фокусираноста на Западот при наоѓањето решенија за малите проблеми во малите држави како Македонија. Или, пак, македонските проблеми воопшто не се мали и неповрзани со големите проблеми на големите сили.

Македонија по неколку основи е крстосница на интересите на големите сили кои се наоѓаат во спротивни табори,

И покрај фамата што се крева со постојаните изјави во медиумите, брифинзи и тајни пораки од страна на странските претставници, јасно е дека фокусот кон Македонија е изместен и дека му е потребно итно изострување

како САД, Русија, Кина но и на интересите на поединечните членки на една иста организација, како што се НАТО и ЕУ.

Покрај тоа што земјата се наоѓа на линијата на огнот меѓу Вашингтон и Москва, како што американскиот потпретседател Џон Кери пред две години кажа на сослушување во Конгресот и со тоа практично ги најави маките за нас, Црна Гора, Молдавија, Косово и за Србија, има проблеми и поради нејзината поставеност на други, исто така, важни линии.

Покрај линијата која минува низ таканаречената балканска бегалска рута, најопасна е енергетската рута за која во активна или пасивна смисла се заинтересирани не само САД и Русија, туку и сите големи енергетски играчи во светот. Гасоводот „Турски тек“, кој веќе е минато и за кој се врзува низа шпекулации, па дури и „кумановските настани“, е само еден од проектите за пренос на енергенти кој требаше да минува низ Македонија, но до-

Кризата што ѝ се случува на Македонија може да се набљудува преку домашните фактори што влијаат на неа, на внатрешните нерешени политичко-правни прашања кои со години се таложат без да се најде долготрајно и одржливо решение за нив. Истовремено, последниот хаос на политичката сцена, а сè повеќе и на економската, односно финансиската сцена, мора да се анализира во контекст на глобалните геополитички трендови кои, сакале ние или не, по многу основи ги допираат македонските интереси и состојби

сега ниту еден од нив не успеа да ја види светлината на денот. Уште од нафтоводот „АМБО“ Македонија се надева на долгорочно решение за своите енергетски проблеми, но, без разлика дали зад проектите стои Западот или Истокот, засега од различни причини немаме среќа да го замениме лигнитот со евтин и еколошкиот поприфатлив гас или евтина нафта.

Иако за многумина муабетите за кинеската трговска линија која води од Атина и Солун преку Скопје и Белград, па сè до Берлин и Париз е несериозна, не треба да се исклучи ниту оваа рута која може да ја поврзе Македонија со Европа на многу поевтин и поефика-

сен начин. Кинеските инвестиции во грчките пристаништа не треба да се отфрлат како аргументи кога се зборува за водното поврзување на Дунав со Егејско Море преку Вардар. Иако се работи за многу скап проект, покрај парите, не треба да се исклучат и други интереси на дел од меѓународните фактори кои, откако дозволија длабока пенетрација на Кина во африканските природни богатства, сигурно нема да дозволат Кина да влезе на Балканот и оттаму да ги диктира трговските и финансиските текови на европскиот континент.

За Македонија е особено тешко да процени колкава помош може да очекува од своите сојуз-

ници кога до неа доаѓаат контроверзни и контрадикторни изјави како таа на американскиот амбасадор во НАТО дадена пред еден месец во Брисел. Амбасадорот Даглас Луте тогаш за „Ројтерс“ изјави дека нема шанси за проширување на НАТО во блиска иднина поради стравот дека тоа би можело да ја дестабилизира Русија. Изјавата е дадена само неколку недели по неочекуваното повлекување на голем дел од руските сили од Сирија, но дури изјавата на американскиот амбасадор во НАТО да нема врска со глобалните договори меѓу големите сили, таа силно посочува дека малите земји како Македонија секогаш ќе бидат на маргините на нивните интереси.

ДА СЕ РЕШАТ ПРОБЛЕМИТЕ ПРЕД ТРАМП ДА ВЛЕЗЕ ВО БЕЛАТА КУКА

Според дел од европските аналитичари на кризните состојби на стариот континент, ваквата состојба мора да биде расчистена пред Нова година кога во Белата кука може да дојде нов станар, кој, барем според досегашните изјави, има сосема поинаква агенда од досегашните американски претседатели. Доналд Трамп, кој пред една недела во анкетите дојде до предност во однос на фаворитот кај демократите, не го смета Путин за непријател и директно ја напаѓа Германија за приемот на голем број муслимански бегалци. Не е исклучено дека тој и во односите со другите земји и региони, како Балканот и Македонија, би можел да воведо нови правила на однесување.

Сериозен аналитичар не би ги отфрлил тезите кои велат дека американската администрација сака да ги реши сите можни проблеми во важните светски точки на интерес пред изборите за претседател на САД, каде што контроверзниот Трамп има добри шанси за победа пред Хилари Клинтон. Доколку Македонија, како што навистина тврди официјален Вашингтон, е партнер и вистински пријател на САД, тогаш е можно нашите маки да завршат до ноември до кога оваа администрација има право да донесува политички одлуки и да спроведува операции во американски интерес. За Македонија би било идеално до тогаш да ја надмине политичката криза, да одржи избори и да добие стабилна влада која ќе може да го продолжи патот кон ЕУ и кон НАТО. Сè друго во комбинација со непредвидливиот Трамп

во Белата кука или, пак, со Хилари Клинтон на чело на администрацијата, која во последните осум години покажа дека воопшто не ја засегаат интересите на Македонците, може да значи политичка, безбедносна и економска катастрофа за Македонија. ■

СДСМ ПОВТОРНО ИЗБЕГА ОД ИЗБОРИ

Се порекоа сите зборови, се заобиколија сите законски рамки, се растегна Уставот до степен на пукање во обид да се зачува државата пред разорниот поход на СДСМ, кој одамна е играчка во рацете на финансиите од албанските радикали и интересите на Сорос. Судејќи според однесувањето и настапите од политичката четворка, не може ниту да се претпостави што ќе донесе следниот период. Сепак, едно е јасно, колку-толку се направи чекор напред кон тоа решението за кризата да оди по институционален пат

Пишува | Наум Ситиловски

Договорот од Пржино, сакале тоа неговите креатори да го признаат или не, внесе повеќе раздор отколку решение во државата. Ги отвори вратите за политички реваншизам, направи хируршка поделба на општеството, креираше „франкенштајнска“ творба од паралелизам во институциите, ја остави државата на немилоста на црните сценаристи.

По еднаш погазениот договор за избори на 24 април, новото решение кое влезе во Изборниот законик - 5 јуни - се претвори во фијаско на опозицијата и на меѓународната интервенција за надминување на политичката криза. Но, тоа фијаско ја донесе државата до работ на опстојувањето. „Расчинувањето“ на сè што значеше институција, додека паралелизмот го девастираше безбедносниот систем, а политичкиот заглави во слепа улица, сè носеше кон крах на функционирањето на државата, што остави простор да се разиграат радикалите и федералистите.

Опозицијата, преземена од сомнителните финансии на Сорос и од врските влечени од надвор, со погазени закони и нефункционални министерства и, секако, со збор кој не држи од денеска до утре, предизвика повторно растегнување на Уставот до степен на пукање на шевовите сè со цел да се вратат институциите по пропаднатите договори за избори. Така, играта наречена „Привремена мерка“ ги врати пратениците во Парламентот, но го врати и стариот формат на Владата.

Од позиција кога денот во Македонија почнува со изборна кампања, а напад-не пратениците заседаваат за измена на Изборниот законик, за денот да заврши со влада која веќе не е за „спроведување на изборите“, тешко е да е предвиди кој било иден чекор. Особено длабоко во ноќта по бурниот ден, кога е и пишуван овој текст. Постојат најави за зафати кон укинувањето на одлуката на претседателот за помилување, како и за редица други прописи со кои би се занимавале пратениците, но досегашното искуство и однесувањето на партиските претставници уште на првиот собраниски ден не оставаат простор за верба.

ФРАНКЕНШТАЈНСКИ ТВОРБИ

На сите им е јасно дека изборите се решение на секоја политичка криза - тоа е факт кој не можат да го спорат ниту странските амбасади кои отворено заставаат против волјата на народот во Македонија. Одржувањето на изборите во Македонија „извиси“ поради кристално јасно изградената позиција на гласачите во Македонија, волја која и по

две години криза не успеаја да ја намалат. Спротивно на намерите, изборите во април, јуни, или наесен, само ќе ја зајакнат позицијата на ВМРО-ДПМНЕ. А тој резултат, колку и да се нагласува, сепак, нема да може да биде оспоруван ниту од Брисел, ниту од Вашингтон, ниту, пак, од кои било „чадори“.

Франкенштајнските творби од Договорот од Пржино, како техничката влада за спроведување на изборите, измислено како преодно решение до исполнување на планот за инсталирање на СДСМ на власт без избори, само ги покажаа неспособноста на СДСМ и манијата за реваншизам и за опструкции.

Владеењето на генералниот секретар на СДСМ, Оливер Спасовски, со МВР го отслика инсталирањето паралелен систем преку комплетна партизација на столбот на безбедносниот систем. Додека министеруваше на виделина излезе неговата вплетканост во афера за фалсификување документи. Негови инспектори јавно се закануваа на политички неистомислености, додека тој претпадне водеше полиција, а попладне организираше протести. Без никаков респект го газеше системот на кариера и го унапредуваше сопругот на неговата сопартиска, која самата беше „техничка министерка“ во ресорот труд и социјална политика.

И таа, Фросина Ташевска Ременски, на ист начин ја спроведуваше партиската агенда само за да се креира криза која можеби ќе му одземе некој процент на ВМРО-ДПМНЕ на анкетите. Реванши-

змот кон компаниите што ги користеа владините проекти за вработување лица во социјален ризик, стопирање проекти како градинки, доделување социјални станови, исплати, се само дел од нејзиното речиси полугодишно самоволие. Партизацијата на Министерството отиде до таа мера што нејзините прес-конференции ги најавуваше прес-центарот на СДСМ. Односот кон медиумите и кон новинарите, особено по низата откриени афери, повторно поврзани со експресната кариера на нејзиниот сопруг, само ѝ ја запечатија вратата за каква било идна државна функција.

Неодмереноста или, поточно, „недоделканоста“ на кадрите на СДСМ, вклучително и практикувањето насилство на улиците, само дополнително ја урниса довербата на јавноста кон СДСМ. Да не се лажеме, политичкиот рејтинг во Македонија годинава се мери без малку на дневна основа, а резултатите, колку и да се кријат од јавноста, им се добропознати и на СДСМ, и на Брисел, и на Вашингтон.

БЛИЦКРИГ ОД ДВЕ ГОДИНИ

Сето наведено, сепак, е само мирудија која сè уште ги мати плановите за брз успех на замислениот блицкриг за решавање на „македонското прашање“. Минатиот број „Република“ ги објави трите фази на федерализацијата со кои е замислено да се затвори проблемот со името. Пред офанзивата на западните интереси се најде силината на волјата да се зачува македонската унитарна држава.

Тоа, пак, што се совпаѓа со почетокот на кризата, односно неколку месеци по непризнавањето на изборниот резултат на СДСМ во 2014 година и два месеци пред Зоран Заев да почне

со уцените кон Никола Груевски во премиерскиот кабинет, среде Скопје, е прогласувањето на Илирида. Под споменикот на Скендер-бег во Скопје, Невзат Халили, поранешниот пратеник и лидер на ПДП, нагласи дека следува спроведување конфедерална реорганизација на државата без да ги загрозува надворешните граници. Од денешен аспект воопшто не изненадува тоа што, според неговите зборови, прогласувањето требало да се случи порано, но било одложено на барање на меѓународниот фактор, односно по посетата на „претседателството на Илирида“ на Германија.

Не може да не се забележи и фактот дека дејствувањето на приврзаниците на Илирида, чиешто патролирање не само што беше најавено, туку се случија и неколку ракетирања врз објектот на Владата и некои други институции, застапа по Договорот од Пржино и барањето заедничка платформа на СДСМ со БЕСА и со радикалната албанска дијаспора.

Во таа соработка дел од странците и „чадорот“ гледаат и можност, преку растурањето на унитарноста на државата, да се затвори и прашањето со името на државата и брз прием во евроатлантските структури. Но, не како рамноправен партнер, туку како контролиран послушник и извршител преку постојана закана за ново обезличување на македонскиот народ. Токму тука најголема препрека е непопустливоста на ВМРО-ДПМНЕ поради што е и воспоставен уште еден „Франкенштајн“ во вид на Специјално обвинителство за спроведување политички прогон и апсења со цел целосно растурање не само на партијата, туку и на идејата за македонско единство.

Сега партнерите на Заев „реорганизацијата“ ја нарекуваат „редефинирање“. За возврат на поддршката кон СДСМ, Заев им ветил кревање на нивниот рејтинг на истиот начин на којшто се обиде да го урне ВМРО-ДПМНЕ. Токму затоа беа објавувани снимени разговори меѓу функционери на ВМРО-ДПМНЕ со функционери на ДУИ и на ДПА, но и материјали со кои навлезе длабоко во интимноста на претставници на ДУИ. Секако, Заев мораше да возврати за објавените пораки кон Мендух Тачи во кои тој го моли за средба за да му пренесе порака повторно, за што бил

подготвуван од „повисоките надвор од Македонија“.

Основата на оваа агенда ја посочи тогашната амбасадорка Урлике Марија Шулц во 2009 година, со визијата за европска двојазична Македонија со променето име, што, како што рече, не е нереална визија и може да се спро-

веде до 2020 година ако се работи на политички план.

Деновиве друг германски дипломат-булдожер, како што го претставуваат, турка решение за наводната внатрешно-политичка криза за кое мислење побара не само од Брисел и Вашингтон, туку и од Атина и Хаг.

НАМЕСТО ЕПИЛОГ

Сега кога политичките партии одлучија повторно да го вратат Собранието за да дејствуваат низ него, чесно би било идните решенија на кризата да се бараат таму наместо во некоја амбасада, Брисел или во друга „екстериторија“. Тоа што изборите се одложени не значи дека нема да се случат, порано или подоцна. Опозицијата, и сè што денес опфаќа тој поим, засега куртули од избори. Но, и таа и нејзините „чадори“ добро знаат дека македонскиот гласач сега е политички поприсутен и поангажиран од кога било. Играњето со нивната судбина и иднина на сметка на туѓите интереси ќе биде казнето. И ќе остане непростено. ■

60
ГОДИНИ

СВЕТ НА ВКУСОВИ

Сите се сеќаваме на својот прв дом,... на моментите поминати со мама во кујната,... И како да беше вчера кога правевме детски лудории.

Се сеќаваме на својот шести роденден,... на нештата кои не сакавме да ги делиме со никого... и на моментите поминати со оние што ги сакаме.

60 години го споделуваме светот на вкусовите.

60 години Витаминка. Свет на вкусови.

www.vitaminka.com.mk

Адреса: ул. Костурски Херои бр. 38, кат 2, лок. 1, 1000 Скопје
тел: +389 2 2720 411 +389 2 2775 311 || факс: +389 2 2720 411
е-маил: info@transmet.com.mk || www.transmet.com.mk

Ние го обновуваме
миналото...

Ние ја градиме
иднината...

www.transmet.com.mk

ГРЦИЈА СО „ШАРЕНА“ НАДЕЖ ЗА ИМЕТО

Пишува |
Љупчо Цветановски

„Колку повеќе боја врз спомениците, толку повеќе шанси за работа во администрација или подобар пристап до фондовите на Сорос и на УСАИД“, ова, очигледно, е премисата што ги води недоветните чеда во атаката врз сопствената историја. Предизвикаа силна насмевка врз лицата на сите антимакедонски елементи, а ги разбудија и Грците од економско-кризниот и емигрантски сон. Павлопулос почна, а Косијас заврши со искрена порака. Едноставно, чекале да созреат условите за промена на името. Дали под ова подразбира некаква нова „созреана“ власт во Македонија?

Внатрешнополитичката ситуација веќе подолг период длабоко ги отвора чакрите на сите љубители на контранационални дејства. „Антимакедонски националисти од сите земји, обединете се!“ вака накусо би гласел слоганот, кој квазипролетерската шарена „револуција“ го испрати до сите тие на кои некогаш во животот им пречело ова парче земја и народ. А тие нагрнаа од сите страни, одушевени и длабоко трогнати од великодушната понуда.

Уништувањето на имиџот на земјата одамна е еден од приоритетите на недоветната опозиција предводена од СДСМ, која порано живееше исполнета со желбата „оваа година да не добиеме препорака за преговори со ЕУ“ за да удрат по власта, но сегашните дејства ја надминаа и „најрозовата“ цел на нивните стратегии. Ударот на „шарените“ по историјата, директно спроведен со нивното сквернавање на спомениците, кои за нив се само олицетворение на „вмрвштината“ во која инстру-

ираните го гледаат најголемото зло, одекна громогласно кај сите антимакедонски фактори. проблемот е што тие и натаму ни оддалеку не сфаќаат дека тоа е наметнато од опозициската врхушка во нивниот очај за враќање на власт, великодушно поддржано од Сорос и од другите душегрижници. Потег, кој во континуитет го „озарува“ мрачното лице на сите непријатели на државата и на нацијата.

ГРЦИЈА ЧЕКА ДА „СОЗРЕЕМЕ“ ЗА ПРОМЕНА НА ВЛАСТА?

Грчките челници се најдоа „најпогодени“ од проблемите што го зафатија северниот сосед. Веројатно, кога не би морале да ни ставаат толку претставки пред името би нè споменуваа и почесто. Привремено име склопено со тогашната власт. И така веќе 21 година.

Орото го предводеше претседателот Павлопулос, конзервативец од редовите на Неа демократија, кој минатата недела се најде повикан да каже дека **грчкото вето е загарантирано и за него не се преговара**, притоа додавајќи си

НИКОВСКИ: ОПАСНОСТА Е ШТО ОПОЗИЦИЈАТА ПОКАЖУВА ПОДГОТВЕНОСТ ЗА ТАКВО РЕШЕНИЕ

Грчкиот претседател Павлопулос лаже кога вели дека Грција ставила вето за кое не можело да се преговара, вели поранешниот амбасадор и државен секретар во МНР, Ристо Никовски, според кој факт е дека Атина имаше активна улога во попречувањето на нашиот прием во НАТО, во Букурешт (2008), ама ништо повеќе од тоа.

НИКОВСКИ: Во Букурешт се случи целосен пресврт во политиката на НАТО кон Македонија – од отворени, до затворени врати. Носител на проектот за блокада, уцена и за ултиматум – прво името, потоа членство – се САД. Тоа не можеше да го стори никој друг. Ниту Франција, Германија, ни Велика Британија – заедно. Не, пак, Грција сама. Ако некој сè уште верува дека САД сакаат да нè видат во алијансата, а Грција не дозволува, во прашање е или наивност или недоветност. Трето нема.

Засега, Грција има среќа што САД сакаат да го затворат „Македонското прашање“ и отворено играат на албанска карта, ама во иднина тоа може да ги чини прескапо. Со независноста на Косово, големоалбанскиот проект е веќе повеќе од 70 проценти завршен. Така, на ред дојде Македонија. И во 2001 година, и во Пржино. Прашање е кога ќе се стане актуелна и Чамирија.

Изјавата на Косијас – треба да созреат услови за државата да прифати значителен компромис за името – пред сè е упатена до Вашингтон, кој со сите сили настојува сега, додека е Македонија во хаос и фрлена на колена, да го реши и проблемот со името со наша капитулација. Тоа би требало да биде според американската формула за промена на референцата со трајно име за државата, за надворешна употреба. Се разбира, тоа име би нè обврзувало бидејќи би било со наша согласност, за разлика од референцата. Тоа е тешка историска измама, катастрофална за нашата земја. Особено е опасно бидејќи нашата опозиција покажува подготвеност за такво решение. Меѓутоа, за наша среќа, тоа не е прифатливо за Грција бидејќи разнебитувањето на Македонците би било етапно, а не инстант, преку ерга омнес, на што инсистираат тие.

Факт е, сепак, дека за првпат во сите овие 25 години, сега и Атина е под силен притисок да го следи американското сценарио.

Изјавата на Косијас е порака и до нас. Поентата е во – значителен компромис. Сака да каже дека американската идеја не е доволна туку мора да се даде – повеќе. Тоа е непотребно матење на водата бидејќи и во Атина им е добро познато дека ерга омнес не може да помине дури и ако нè окупираат. Како и обично, тие само ги довеле до максимум своите услови.

Во секое зло има и нешто добро. Екстремната грчка политика овој пат може да нè спаси! Грчкиот отпор е позитивен, ако се знае дека сегашната длабока криза, која ги тресе темелите на нашата држава, ја исценираат токму САД со цел да се смени власта за да се преименува државата и да се отвори нашиот пат за НАТО! По Украина, тоа е нивни главен приоритет. Новиот пораз на САД околу името ќе биде мала утеха за нас бидејќи земјата е доведена во хаос од кој долго и тешко ќе се излегува. Народот никогаш не бил поподелен, а штетите се непресметливи во сите општествени сфери.

редица цинични квалификувани со кои си го подигна и така бедниот рејтинг. За да не остане покус, му се приклучи шефот на дипломатијата Никос Косијас, поранешен комунист, кој откако соопшти дека не било време поради политичката ситуација кај нас да се зборува за името, се премисли и за да не остане покус побрза да каже: **Треба да созреат условите во нашата соседна земја за да може да прифати значителен компромис.**

Косијас кажа, но не се дорече и дообјасни што подразбира

под зреење на условите во Македонија? Државата набргу ќе ни наврши 25 години од независноста, но веројатно тоа не беше тоа на што мислеше Никос, нели. Доколу очекува промена во мислењето на народот, каде што 73 проценти од Македонците не одобруваат никаква промена на името ниту за влез во НАТО или ЕУ, и овде имаме статива. Веројатно, Грција се надева дека кај северниот сосед созреале условите за промена на власта, која во моментот никако не им одговара. Анкетите велат повторно статива. Толку „шарени“ не сме...

НАЈАВА ЗА ВИСТИНСКА ШАРЕНА РЕВОЛУЦИЈА НА „ПАВЕЛ ШАТЕВ“

Исполнувачите на „шарената“ револуција, пак, „испрани“ од пропагандната машинерија, не сфаќајќи кому му прават „мечкина услуга“ и поведени од Соросовите јуришници што ги маслосуваат дека сето ова било за некаква си слобода и соборување непостоен режим, притоа истовремено собору-

вајќи ги рекордите во користењето на донациите на „добротворот“, бојосуваат ли бојосуваат до бесвест.

Фер, би рекол некој од страна. И така имаме опозиција што и кога беше на власт живееше од бојосување на нацијата, во пауза малку транзиција, па повторно бојосување, па оп - промена на име, знаме итн., па пак бојосување, територијална поделба, па ново бојосување. А за во опозиција да не правиме муабет, тогаш го сменија само вкусот за боја кој од розова помина кон црна, па сè најцрно „се случи“ од токму тој непроболен момент. Сега, професионалната деформација на бојосувачите премина и на дело и во јаве. Откако не успеаја да го бојосаат народот со сите „бомби“ и глупости, по навика, заштитени од истиот чадор почнаа,

навивистина, да бојат. проблемот е што оваа деструкција им годи, ги пали и ги исполнува. И им се враќа в скут. Истите автори што сакаа во „Панамските документи“ да ја сместат и власта во Македонија, за на крај во нив излезе до гуша заглавен нивниот спонзор и мецена Сорос, кој се покажа како вљубеник во офшор-сметки, оружје и политички местенки. Дали бумерангот ќе биде реприза и во финишот на шарената „револуција“, каде на крајот, пребоено ќе остане само името на канцеларијата на лидерот на СДСМ, а врз него ставено друго. Тој, секако, нема да биде сам, во врхушката ќе има уште многу, многу исшарани со него...

СТРУКТУРА НА ЛУЃЕТО ШТО МИЛУВААТ ДА ЈА БОЈАТ ИСТОРИЈАТА

Тој дел од исполнителите на „револуцијата“, кои и така живеат во шарен, нереален свет сплотен во боите предизвикани од психотропските супстанции, не се за обвинување. На иста линија се и исфрустрираните припадници и обожаватели на „шареното знаме“ на кои толку многу им годи што, конечно, можат боите на ЛГБТ заедницата да ги спрострат по македонската историја. Лесно ќе минат и стотиците средношколци, кои овде видоа шанса да го изразат својот револт за единиците во училиште и фактот што вчера ги „откачила“ симпатијата, или, пак, карила друг.

Дузината пензионери што се неизоставен дел од толпата ќе ги оправда носталгијата по едно непрежалено време кога биле судии, директори, шефови, а дел и неранимајковци, кои не работеле ништо и земале убава плата. Ајде да ги разбереме и нереализираните актери, кои освен што немаат никаков талент, немаат ни чувство дека актерството, макар и лошо, не оди со политика на деструкција. Ако тие и се подготвуваат за ролја во некој хорор, што е со новинарите-учесници? Нивниот проблем е во големата про-

фесионалност. Да, сите тие имаат мана и голема професионална деформација, која се вика афинитет кон милионите на Сорос, УСАИД, холандска, германска, шведска и каква ли не амбасада и нивните непресушни фондови. Присутните пејачи ги боли што не знаат да пеат и што не биле на „Евровизија“, а хумористите одамна воопшто не се смешни. Искрено, другите редови ги пополнуваат младите и стари социјал-демократи, едните во искрена битка за работно место во администрација, а другите во одработување на заостанатите долгови.

Другите десетици места од протестот се резервирани за професорите од општествените науки, должници на една ера од деведесеттите, кога и ги добија овие толку исплатливи функции, во кои огромната плата е само играчка, а проектите се „права ствар“ – србизам соодветен на правниот јазик во книгите и во скриптите што ги препишаа од своите колеги од СФРЈ и со чиешто купување ги уценуваа своите студенти за да добијат преодна оценка. И така предаваат „Стварно право“ и редица други јазични искривеници. Неколките залутани и

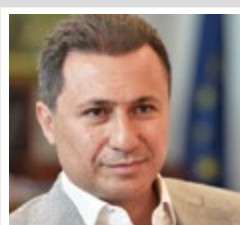
РУСЈАКОВ: КОСИЈАС ЗНАЕ ДЕКА УСЛОВИТЕ НЕ СЕ СОЗРЕАНИ

Како и секој Грк што се разбира во Тројански коњи, вели Александар Русјаков, така и Косијас знае дека условите не се созреани за Македонија да си го смени името, т.е. идентитетот.

РУСЈАКОВ: Но, еве, среде кризава се нудат многу деланки, дрва и цепаници со кои може да почне градењето на коњот Данајски. Загрижува само фактот што се судрија ставовите на Косијас и на Бејли. Додека Гркот не гледа услови, каубојот ни соопшти дека токму сега бил моментот да се решава името. Јас малку анализирав, па еве да ви соопштам каде се разидуваат двајцата душегрижници за Македонија. За Косијас не се доволно созреани, затоа што тој ги сака да презреат до скапување. Со скапаници нештата лесно се менуваат. Бејли, пак, знае дека во моментот државата е разнебигена и не е јасно кој политичар колку нафта пие, ама познато е кои амбасадори плаќаат, па во ваква разуздана оргија Џес мисли дека најдобро е да се одработи замисленото сценарио. Можеби треба да им помогнеме на Косијас и на Бејли да седнат на маса и демократски да најдат заедничко прифатливо решение. Посредници ќе им бидат лидерите на четирите наши најголеми партии. Груевски ќе биде конструктивен, Заев ќе држи чадор да не заврне случајно, Ахмети како секој послушен коњ ќе чека преговорите да завршат и каубојот да одјава накај хоризонтот по добиена битка, а Тачи... не знам, ќе му најдат некоја работа.

навивистина незадоволни чеда тоа по правило го прават само еднаш, па се откажуваат уште поразочарани од животот. За другите неколкумина тоа е помодарство и „ин“, шанса за „селфи“ на протест, јако, „кул човеќе“, како што и дремеа на „жур“ во кампот пред влада. И толку, бројката на протестите е пополнета. Сите, сепак, ги спојува и обединува една некрофилска слабост – сите очајно милуваат да бојосуваат споменици на деца-бегалци, цареви, мајки, борци и паднати херои за Македонија... ■

Рекоа, не порекоа

НИКОЛА ГРУЕВСКИ

Нашето чекорење кон успехот ќе продолжи и како партија и како држава. Сите видоа во минатите години што направи

ВМРО-ДПМНЕ за Македонија и како држеше до својот збор кога ги даваше ветувањата. Како градеше, како создаваше, како реформираше, како го подобруваше стандардот на граѓаните, како носеше нови инвеститори и отвораше нови работни места, повеќе од 150.000 нови работни места. Тоа, можеби, некому му пречеше затоа што се препознаваше дека тоа не беше направено од него. Затоа што и други имаа власт и други имаа поддршка и доверба од народот, но никогаш не го направија тоа. Ги паметиме тие времиња, не беа многу одамна и лесно може да се спореди. Затоа ги боли тоа што е изградено и во Скопје и низ Македонија, затоа сакаат да го уништат, затоа сакаат да го оцрнат, да го сквернават, но нема да им успее. Тоа што е создадено е создадено, тоа што е создадено е народно и народот нема да дозволи некој да го уништи тоа што е изградено од народни пари и за народно добро.

ЈОХАНЕС ХАН

Одлуката на Уставниот суд го отвора патот за Парламентот одново да се состави и да ги откаже изборите закажани за 5 јуни за кои не постојат услови. Ова е враќање на можноста за државата да се осврне на повеќе сериозни прашања кои се во срцето на пролонгираната политичка криза. Патот напред мора да биде дефиниран од главните политички партии заедно бидејќи само со зрел дијалог инклузивност и посветеност на демократските принципи, како и на неопходните реформи и нивното спроведување земјата ќе се врати на евроатлантскиот пат.

ГОРДАН КАЛАЈЦИЕВ

Ќе продолжиме да маршираме до победа. Се молиме да нема жртви, ни се смеат на ова хипи-движење, со шарена револуција, но нека сфатат дека е тоа предупредување, ако треба ќе паднат и жртви.

АКАДЕМИК СО ПОЛИТИЧКИ АМБИЦИИ

Таки Фити

Роген:
7 ноември 1950 година
во Крушево

Занимање:
бројач

Образование:
шнајгер

Еднаш на позиција, цел век во опозиција и чиста работа. Па од таму, од последната клупа, можеш да викаш и да цркаш колку ти душа сака, и така никој не те есапи, ниту за кусо ти фаќа. Секој ќе си рече: „Батали го, ќе го видиме кога ќе дојде на позиција што ќе вика“.

И, навистина. Од последна клупа сешто се зборува и се прави. Ете, академикот, последно, на пример, крајно научно и неисполитизирано, застапа пред микрофон,

камерите вклучени и вели: **Не знам што ќе се случува со платите на јавната администрација, знајте дека се тие огромна буџетска ставка и ако дојде сериозна ситуација ќе мора, не да растат тие плати, туку, едноставно, да се стегаат, да се намалуваат** и така натаму. Знаеме, знаеме дека многу убаво знаеш што ќе се случува со платите – знаеме дека си мртов сериозен кога велиш дека ќе ги кратите. Платите, пензиите, субвенциите, што се вели живи луѓе ќе јаде, зар не. А што ќе ви се луѓе, држава не се прави со луѓе. Кој видел аир од народ, па вие да видите. Силата е во столот, не во народот. Исто така, знаеме и дека денарот девалвира еднаш во историјата, и тоа на 9 јули 1997 година. Тогаш германската марка поскапи од 26/7 на

32 денари. И тоа знаеме. Знаеме и дека Македонија помина низ многу сериозни времиња, многу кризи, ветришта и бури ја продуваа годините додека те нема, па платите растаа. И тоа на таа „огромна ставка“, како што ја викаш, академику. Зашто тие не се луѓе, ста-

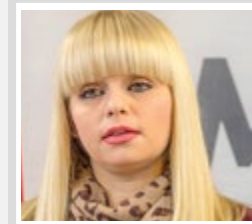
вка се, букви и бројки. Со молив се пишуваат, со гума се бришат, така ли е?! Знаеме дека „и така натаму“ веќе не поминува.

Но, штосот не е во поминувањето, туку во доаѓањето. Кога ќе дојде и ако дојде. Зашто академикот беше тука. И фала му на народот, си замина. Неговото присуство и денеска го чувствува народот што ја преживеа ждечката. Дури и се мери, во бројки, кои вртеа на бројченикот на јавниот долг во неговото време: 26, 27, 28... и сè така до 41. Го чувствува во 61/2-те денари за еврото. Зашто народот, тој живиот, кој го подготвувате за ражен и за ждечка, се секава и не заборава, кога ќе го земе моливот да не ве заокружи, туку да ве пречкрта. Сите што бевте, да не му се повторите. ■ (Р.Р.)

Рекоа, не порекоа

ДАНИЕЛА РАНГЕЛОВА

Викате тие луѓе што оделе од „шарената револуција“ не оделе бадијала. Има луѓе да што ве поддржуваат, но има голем број на хулигани кои верувајте навистина не одат за бадијала, туку одат за дебело платени финансиски средства на нивните конта за кои видовме колку пари имале земено од СОРОС. Тие се тие кои не се плашат да сквернават ниту културни обележја ниту ништо. Не знам зошто сте сега изнервирани, бидејќи ја усвоивме оставката на кочничарите на проекти Ременски и Оливер Спасовски.

КРСТО МУКОВСКИ

Ниту еднаш на легитимни избори со волја на граѓаните не сте дошле на власт. И '93-та, '94-та знаете како дојдовте на власт и после воениот конфликт знаете како дојдовте на власт и денес сакавте на истиот начин да дојдете на власт. Без да ја одобрите волјата на граѓаните на Република Македонија. И денес што направивте? Денес повторно вие го погазувате Пржинскиот договор. Овие ваши министри вие ги пуштивте низ вода. Ние само ги констатиравме оставките што сами си ги дадоа. Вашиот страв е заради тоа што конечно после 2 години ништење на оваа држава, она што граѓаните ќе го почувствуваат после година-две. Правите класично ништење на државата по сите основи со сите оние, има и чесни луѓе, но и добра група на хулигани кои го ништат општествениот имот, кои поливаат канти со поликолор врз нашите полицајци. Се со цел да интервенираат за да предизвикате нешто поголемо. Тоа нема да го добиете!

БРАНКО ГЕРОСКИ

Пред некој ден ме посети еден скопски бизнисмен. Ми кажа дека „активистите“ што биле под негова „контрола“ (сите од ред „јаки момци“ демек) биле незадоволни од моите „препукувања“ со мефистофелесите и со нивните апологети и дека биле со намера да преземат нешто. Се загрижиле неговите „интелектуалци“ со кратки вратови. Па тој дошол да „поразговара“ со мене. Нормално, „пријателски“. Ова е најблагата верзија на заканата што ја добив на маса и која, ако евентуално продолжи, ќе ме принуди јавно да го соопштам името на заканувачот, инаку познат по тоа што правеше „успешни“ зделки и трупаше пари и со Груевци, баш како и во времето на СДСМ.

ВЕЌЕ И ЗЕМЈОДЕЛЕЦ Е ПРОФИТАБИЛНА ПРОФЕСИЈА

Субвенциите во изминатите 10 години претставуваат најмоќна алатка за развој на македонското земјоделство. Затоа ваквата политика веќе почнува да ги дава своите позитивни резултати. Доколку немаше субвенции, поголем дел од земјоделците ќе се откажеа од оваа гранка. Од земјоделските здруженија констатираат дека ако ги нема субвенциите, нема да има ниту земјоделско производство, односно дека најмалку 60 отсто од земјоделците би се откажале од тоа што го работат.

Пишува | **Александрија Сџековска**

Мерките што се наменети за потпомагање на земјоделството, како и субвенциите што се делат, го поставија овој сектор на здрави нозе. Сè повеќе луѓе се заинтересирани да се занимаваат со земјоделство бидејќи, за разлика од порано, оваа дејност сега станува профитабилна. Дали е тоа полјоделство или сточарство, од земјоделството убаво се живее бидејќи сите сектори бележат раст. Преработувачката индустрија бележи рекорди, што со себе повлекува развој и раст на гранките кои обезбедуваат сировини за производството. Субвенциите за расен добиток, за воведување систем капка по капка, за производство на тутун, за набавка на механизација и сите други, конечно, ги заинтересираа луѓето да се зафатат со производство на храна. Обработливите земјоделски површини се зголемени, има над 500 илјади хектари земјоделско земјиште, а со тоа е зголемено

и производството. Драстично е зголемен и извозот на земјоделските производи.

■ **Конечно, земјоделците видоа бел ден. Сетот мерки што се спроведуваат или наскоро ќе почнат да се спроведуваат, како и многубројните субвенции за разни култури и различни сектори, ги даваат резултатите. Земјоделците почнуваат да го планираат производството, се консултираат со експерти што и како да произведуваат, го испитуваат земјиштето пред нешто да посадат, што во земјоделството воведува сосема нова традиција во работењето. Македонија е совршено место за производство на храна, со клима и местоположба кои даваат одличен квалитет на сето она што може да се добие од ова поднебје. Зошто тоа да не се искористи и земјава да се промовира како квалитетен производи-**

Обработливите земјоделски површини се зголемени, има над 500 илјади хектари земјоделско земјиште, а со тоа е зголемено и производството. Драстично е зголемен и извозот на земјоделските производи

тел на храна? - нагласуваат од земјоделските здруженија.

Субвенциите во изминатите 10 години претставуваат најмоќна алатка за развој на македонското земјоделство. Затоа ваквата политика веќе почнува да ги дава своите позитивни резултати. Доколку немаше субвенции, поголем дел од земјоделците ќе се откажеа од оваа гранка. Од земјоделските здруженија констатираат дека ако ги нема субвенциите, нема да има ниту земјоделско производство, односно дека најмалку 60 отсто од земјоделците би се откажале од тоа што го работат.

■ **Земјоделството е нископрофитна гранка. И не само кај нас, земјоделството се субвенционира и во Европа. Нам многу повеќе ни требаат субвенции отколку на Европа за да имаме храна. На пример, околу 30 отсто од трошоците кај пченицата се покриват со субвенции. Што значи производните трошоци за еден хектар се околу 30 илјади, просекот на пченица е 3.000 по хектар по 10 денари, значи 30 илјади, што значи земјоделецот цела година ќе работи, еднаш годишно ќе има обрт и ќе биде на нула без никакви приходи. Ако не се субвенциите, зошто да ра-**

боти? Според нашите пресметки, едно нормално семејство со владина поддршка може да оствари добивка од 120.000 годишно, значи една нормална минимална плата. Со останатите најавени владини мерки очекуваме земјоделците не само да обезбедат егзистенција, туку и профит - објаснуваат земјоделците.

Од 2006 година се стопираше надолната линија на обезвреднување на целокупниот производ во земјоделството. Логично и нормално е субвенциите да имаат ефект. Многу мерки што се воведоа, доведоа до постепен развој, но за земјоделството да оди напред, потребни се уште многу вложувања.

Финансиската стимулација во земјоделството, покрај тоа што овозможи проширување на земјоделската површина и го зголеми вкупниот обем на земјоделско производство, сосема логично овозможи зголемување и на извозот на македонски земјоделски производи. Македонија како доброразвиена земјоделска држава е предодредена да биде и извозно ориентирана затоа што само 20-30 отсто од

производството се троши на македонскиот пазар. Другото е наменето за извоз.

Инаку, годинава за субвенции се одвојуваат над 140 милиони евра. Првпат за субвенции ќе се аплицира по електронски пат за да се поедностави работата и на земјоделците меѓутоа и на надлежните институции на кои ќе им треба помалку време да ги обработат добиените апликации. И годинава се очекуваат околу 80 илјади апликанти за субвенции. Најмногу се исплаќаат за полјоделските култури и за тутунот.

Дека трендовите во земјоделството се на добар пат говорат и статистичките податоци. Имено, продолжуваат позитивните трендови на раст во преработувачката индустрија во земјава. Покрај градежниот сектор, преработувачката индустрија последниов период претставува носител на растот на македонската економија.

Раководителите на деловните субјекти во преработувачката индустрија, според анкетата на Државниот завод за статистика, очекуваат зголемување на обемот на производство во

Првпат за субвенции ќе се аплицира по електронски пат за да се поедностави работата и на земјоделците меѓутоа и на надлежните институции на кои ќе им треба помалку време да ги обработат добиените апликации

наредните три месеци. Оценката за економската состојба на деловните субјекти во април 2016 година е поповолна во споредба со претходниот месец, а поповолна е и во однос на април 2015 година. Состојбата со обезбеденоста на производството е поповолна, а компаниите од овој сектор имаат намера да го зголемат бројот на вработени во следниот период, како што расте бројот на нарачки, особено од странските пазари.

И прометот во преработувачката индустрија, според податоците на статистика, бележи континуиран пораст. Во март годинава е забележан раст на прометот за 7,2 отсто.

Дека преработувачката индустрија е еден од носителите на економскиот раст потврдува и фактот што оваа индустрија минатата година ја заврши со рекордно висок резултат во однос на производството, најголем во последните 20 години. ■

ОБЈАВЕН ОГЛАС ЗА ЗАКУП НА ДРЖАВНО ЗЕМЈИШТЕ

Во Свети Николе и во Ресен е објавен оглас за закуп на мали државни земјоделски парцели. Површините се нудат наменски. За изградба на откупно-дистрибутивен центар и за оранжерија за градинарски култури или за овошни садници.

На огласот се понудени речиси еден и пол хектар државно земјиште во Свети Николе и во Ресен. Право на учество имаат правни и физички лица, а критериумите за избор се оддалеченост на местото на живеење од земјоделското земјиште, понудена годишна закупнина и правниот статус на понудувачот. На површината во Ресен треба да се изгради откупно-дистрибутивен центар со минимална инвестиција од 200.000 евра, и со рок на изградба за четири години.

Во Свети Николе, пак, се нуди државно земјоделско земјиште за изградба на оранжерија за производство на градинарски култури и на овошни садници. Минимална инвестиција е 800.000 евра, а рокот за изградба на оранжеријата е четири години. Понудите се поднесуваат 30 дена од објавувањето на огласот.

ПРОМЕТОТ ВО ИНДУСТРИЈАТА РАСТЕ НА СТРАНКИОТ ПАЗАР, А ОПАГА НА ДОМАШНИОТ

Прометот во индустријата во март годинава, во однос на март лани бележи пораст од 6,5 проценти, објави Државниот завод за статистика. Индексот на прометот во индустријата остварен на домашниот пазар во март 2016 бележи опаѓање од еден отсто, а индексот на прометот остварен на странските пазари бележи пораст од 8,6 отсто.

Гледано по сектори, прометот во индустријата во секторот рударство и вадење камен бележи опаѓање од 9,2 отсто, а во секторот преработувачка индустрија бележи пораст од 7,2 отсто. Прометот во индустријата во март 2016 година, во однос на февруари 2016 година, бележи 8,1 отсто, додека во периодот јануари - март 2016 година, во однос на периодот јануари - март 2015 година, изнесува пораст од 9,3 отсто.

ГРЕЕЊЕ НА ПЕЛЕТИ - ЕКОНОМСКИ КАР

Четиригодишниот проект на ВМРО-ДПМ-НЕ за субвенционирање на греењето со пелети значително ќе ја промени сликата за грејната сезона во земјава. Познавачите велат дека семејствата што ќе се решат да го искористат проектот ќе заштедат значително, но и ќе бидат помали загадувачи. Финансиската сти-

мулација може да се покаже како пресудна во зима да дишеме почист воздух.

Субвенции за купување печки на пелети, намалување на ДДВ и за печките и за пелетите, субвенции за инсталирање системи за греење на пелети во големи објекти, кои вршат јавни дејности. Ќе се спроведува од 2017 до 2020 година и ќе ги чини околу 14 милиони евра, односно по 3,5 милиони евра годишно, 2,5 милиони ќе бидат пласирани кај домаќинствата, а еден милион за потребите на големите потрошувачи. Финансиска стимулација за домаќинствата е огромна бидејќи државата ќе покрива и до 70 проценти од трошоците за замена на печките на дрва со тие на пелети, односно до максимални 30 илјади денари.

ОХРИДСКИОТ АЕРОДРОМ ВТОР АЕРОДРОМ ВО ЕВРОПА СПОРЕД БРЗИНАТА НА ПОРАСТ

Охридскиот аеродром „Св.Апостол Павле“ е втор аеродром во Европа според брзината на пораст во првите три месеци од годинава во категоријата под пет милиони патници годишно, соопшти „ТАВ Македонија“.

Ова признание за аеродромот што го раководи „ТАВ Македонија“ доаѓа од Меѓународен совет на аеродроми за европскиот регион, кое во својот последен извештај бележи пораст на бројот на патници на „Св.Апостол Павле“ во првиот квартал од 2016 година од 173,9 проценти. Значителниот пораст од

173,9 проценти на бројот на патници на „Св. Апостол Павле“ во првиот квартал, измерен од страна на Советот надвор од туристичката сезона на Охрид, се должи, пред сè, на воведените нови линии минатата година од охридскиот аеродром за Базел, Цирих и за Лондон. Се очекува порастот да продолжи до крајот на годината.

ПОЛИТИЧКАТА КРИЗА СЕ ОДРАЗИ И ВРЗ РУДАРСТВОТО

Трошоците на живот во април во однос на март годинава се зголемени за 0,1 отсто, а цените на мало за 0,5 отсто. Споредено со април лани трошоците на живот се намалени за 0,7 проценти, а цените на мало за 0,6 проценти, објави денеска Државниот завод за

статистика. Порастот на трошоците на живот од 0,1 процент минатиот месец е резултат на повисоките индекси на свежото и на разладеното овошје за 4,8 проценти, на сушениот зеленчук, друг конзервиран и преработен зеленчук за 1,4 проценти, на алкохолните пијалаци за 0,4 проценти, на внатрешните органи, свежата и разладена риба за 0,3 проценти и на замрзнатиот зеленчук, освен компирот, за 0,2 процента.

Намалување на трошоците на животот во април во однос на март годинава е забележано кај свежиот и кај разладениот зеленчук, освен компирот, за 6,3 проценти, маслото и маснотиите за 2,4 проценти, и кај другите прехранбени производи за 1,4 проценти.

Г7 ЌЕ ПРЕЗЕМА МЕРКИ ПРОТИВ ГЛОБАЛНИОТ ВИШОК НА ЧЕЛИК

Групата седум најразвиени земји во светот (Г7) ќе преземе мерки за соочување со проблемот со вишок челик на глобалниот пазар, предизвикан, пред сè, од прекумерното производство од страна на кинеските челичарници, наведува индонезискиот весник „Џакарта глоуб“.

Според весникот, ваквите мерки се предвидени во нацртот на завршниот документ што треба да биде усвоен на средбата на врвот на Г7 закажана за 26 и за 27 мај во Токио. Весникот оценува дека овие мерки, најверојатно, ќе бидат проследени со засилен притисок врз Кина за

намалување на производството на челик. Кина, од која потекнува речиси половина од вкупното глобално производство на челик, од почетокот на годинава почна да бележи рекордни месечни нивоа во производството на оваа суровина. Ваквото кинеско производство им создава проблеми на челичарниците во другите земји, од кои еден дел се соочуваат со затворање поради презаситеноста на пазарот со челик. Глобалниот вишок на производството во индустрискиот сектор, пред сè на челикот, создава негативни ефекти врз нашите економии, трговијата и работниците.

РАСТЕ ПОБАРУВАЧКА ЗА ЗЛАТО

Компаниите во 2015 година насочиле 221 милијарда долари во земјите со ниски даноци, пред сè во Луксембург и во Холандија, а 72 милијарди инвестиции отишле во две британски даночни оази – Британските Девствени Острови и Кајманските Острови, објавија Обединетите нации. Но, компаниите повлекле милијарди долари од Луксембург и од Холандија во последниот квартал на 2015 година, откако тие земји воведоа нови ЕУ правила за сузбивање на штетните даночни практики. Протоколот на средства кон Британските Девствени Острови и кон Кајманските Острови е приближно во границите на просечните вредности, но во последниве години изворите на парите се префр-

лени од богатите земји кон земјите во развој. Помеѓу 2010 и 2014 година најголемите извори на средства биле Хонгконг, САД, Русија и Кина.

ЦРНА ГОРА ГИ ПРЕСТИГНА ГРЦИТЕ И ХРВАТИТЕ, ЗА НОЌЕВАЊЕ И ДО 4.500 ЕВРА

Црногорците веќе задоволно тријат раце бидејќи, како што пренесуваат локалните медиуми, има повеќе туристи од кога било. Цените во хотелите се пирамидални, мај, јуни и септември се евтини, додека јули и август се скапи. Од туристичките здруженија велат дека сместувањето во претсезона на

база на полупансион во хотел со три ѕвезди во Улцин, Сутоморе или Чањ се нудат по цена од 18 евра, додека во Будва истата категорија хотели се по цена од 25 евра. Цените во сезона се повисоки од 20 до 50 отсто.

Најскапо место, секако, е Свети Стефан, каде што за ноќевање треба да издвоите од 3.000 до 4.500 евра во екот на сезоната.

Најевтино, пак, е во приватно сместување во Улцин, Сутоморе или Чањ, каде што во претсезона ќе платите од осум до 15 евра по лице за ноќевање, но во Будва и во Петровац чини 10 до 15 евра по лице.

НАСКОРО ДОЛАРОТ ЌЕ ГО ПРЕСТИГНЕ ЕВРОТО

Аналитичарите на некои од најсилните инвестициски банки веруваат дека вредноста на европската валута наскоро ќе падне под доларот. Единствено не се согласуваат околу прашањето кога тоа ќе се случи, пренесува регионалниот портал Сиибиз.

Од „Голдман сакс“, која долго време се смета за инвестициска банка со еден од најпесимистичките погледи на еврото, го сменија мислењето и веруваат дека европската валута в година нема да падне под паритетот со доларот, но дното е 1,05 долари.

Сепак, оттаму и понатаму очекуваат дека во наредните три години еврото ќе падне на 0,90 долари. „Дојче банка“ ги коригира предвидувањата за европската валута, но, сепак, очекува дека еврото в година ќе верди помалку од доларот. Моментниот однос на еврото кон доларот е 1,13

„ЕПЛ“ ЌЕ ИНВЕСТИРА ЕДНА МИЛИЈАРДА ДОЛАРИ ВО АПЛИКАЦИЈА ЗА ТАКСИ-УСЛУГИ

Американскиот информатички гигант „Епл“ соопшти дека инвестира една милијарда долари во кинеската компанија „Диди Чусинг“, која важи за најголем конкурент на „Убер“.

„Диди“, апликација за такси услуги, во Кина има поголем пазарен удел од американскиот „Убер“. Директорот на „Епл“, Тим Кук изјави дека на тој чекор се решиле и поради подоброто разбирање на кинескиот пазар.

Обојте повеќе.

Семејството JUPOL денес има голем број на производи, за сите желби и потреби на корисниците. Сите бои од семејството JUPOL се на водена основа, не штетни по здравјето и околината, едноставни се за употреба и одржување. Се гордеат со бројните признанија од потрошувачите и стручната јавност: Trusted Brand, Производ на годината 2014 и Best Buy Award.

тел. 02/ 2464 -902
e-mail: vel.office@t-home.mk

www.velkoski.mk

БРИСЕЛ ИМАЛ ПОГРЕШНА ТАКТИКА

БАЛКАНОТ МОЖЕ ДА КОЛАБИРА

Во своето последно групно интервју со експерти за Балканот ирската новинарка, а сега истражувачка во „Карнеги Европа“ и авторка на блогот „Стратегиска Европа“ (Strategic Europe) ги открива дел од грешките што Европската унија ги направила кон регионот и работите што можат да се направат за да се промени состојбата на поарно

Пишува | Горан Момироски

Искусната публицистка, која работела за највлијателните светски медиуми како „Интернешнел хералд трибјун“, „Фајненшл тајмс“, „Економист“ и други на своите соговорници им поставува само едно прашање поврзано со надворешните и со безбедносните предизвици на Европа: Дали Балканот колабира?

За Курт Башуенер од Советот за демократизација на политиката не колабирал Балканот, туку европската политика кон Западен Балкан. Според него, премисата од која се водеше ЕУ, морковот за проширување на ЕУ да доведе до либерални демократии што ќе станат дел од ЕУ, не дало резултат во регионот, особено во Босна и Херцеговина каде што уставната структура договорена во Дејтон не може да донесе поместување напред. За Димитар Бечев, директор на Институтот за европска политика од Софија, Западен Балкан не колабира туку стагнира, демократиите стагнираат, политичарите што знаат како да зборуваат со ЕУ тоа го прават само повремено, државите се заложници на специјални интереси, економијата е анемична, а општествата се фрагментирани и демобилизирани. Успехот на Воислав Шешељ на изборите во Србија покажува колку регионот е близу до состојбата во деведесеттите години од минатиот век. Според Бечев, ЕУ е присутна во регионот, но нејзината моќ за негова трансформација е мала. Бегалската криза ја стави безбедноста пред реформите во земјите од регионот. Бугарскиот експерт смета дека колапсот може да донесе и добри последици,

протестите што се случуваат во речиси сите земји можат да донесат позитивни промени и прекин на негативните трендови.

Директорката на Балканскиот труст за демократија, проект на германскиот Маршалов фонд, Гордана Делиќ, во својот одговор на прашањето на Демпси вели дека колапсот сè уште не се случил, но дека миграциската криза, руското влијание и прелевањето на кризата од Блискиот Исток можат да предизвикаат опасни последици ако се комбинираат со корупцијата и со лошиот стандард, висока невработеност и лоша медиумска слобода. Според Делиќ, ЕУ не смее да дозволи создавање вакуум затоа што со оглед на зависноста на сите шест земји од Западниот Балкан од интеграциските процеси, вакуумот во нив може да ја влошат регионалната стабилност и безбедност. За српската аналитичарка Балканот е на крстосница. Или ќе стане вистински и верен партнер на Европа или ќе се врати назад на стариот романтичен национализам и лажен патриотизам.

Директорот на Меѓународниот центар за безбедносни прашања Игор Новаковиќ за главни проблеми во регионите ги смета доминантно лошите вести во медиумите поврзани со економската криза, можноста од должничка криза, одливот на мозоци, емиграцијата, авторитарските тенденции кај лидерите, национализмот и популизмот, ерозијата во медиумите, како и сè поголемото влијание на неевропски актери. Сето ова остава впечаток дека Балканот

колабира. Што се однесува до Европската унија, таа, според Новаковиќ, има ограничено влијание поради своите внатрешни и економски проблеми. Во сценариото во кое колапсот на Балканот е реална можност и долг рок важно е да се задржат гаранциите на НАТО и на ЕУ дека ќе ја зачуваат стабилноста на регионот затоа што без нив тој може да се распадне. Затоа српскиот стручњак смета дека ЕУ мора да даде нов поттик како тој што се обиде да го направи канцеларката Меркел со „Берлинскиот процес“. Најдобра опција е стабилна ЕУ активно да се ангажира во земјите кандидати затоа што без тоа нема решение за проблемите на земјите од западниот балкан.

Наташа Вунш од Германскиот совет за надворешни односи смета дека со кризата од распадот на Југославија Западен Балкан доби имиџ на регион на граница на експлозија, а германската канцеларка минатиот ноември порача дека затворањето на германските граници за бегалците може да доведе до воен конфликт во регионот, што значи дека работите не се многу променети во последниве 25 години. Повторното почнување на реформските процеси и засилувањето на обврските кон Западниот Балкан од страна на ЕУ, која треба засилено да се ангажира во регионот, при што нема да се поддржуваат политичари туку локалното население, е еден од начините што можат да спречат колапс на Западен Балкан и долгорочно да се стабилизира овој важен дел од европскиот континент. ■

АКТУЕЛНО

ФИЛМ ЗА ВАЛКАНИТЕ ПАРИ НА ХИЛАРИ И БИЛ КЛИНТОН

„Парите на Клинтонови“ е едночасовна филмска верзија на книгата со ист наслов која предизвика бурни реакции пред една година кога и беше објавена. Со шокантни слики од крвави долари што им се доделуваат на воени лидери во конфликтните подрачја, придружени од заканувачка филмска музика достојна за класичен хорор-филм, филмот има цел да ја испрати главната порака од книгата: дека Хилари и Бил Клинтон по напуштањето на Белата кука во 2001 година славно останале без скршен денар, но собрале огромно богатство од повеќе од 200 милиони долари преку јавни функции, преку својата филантропска фондација, профитабилни говори и пријателства со сомнителни личности низ целиот свет

„ПАРИТЕ НА КЛИНТОНОВИ“ ПРЕМИЕРНО ПРЕД НАЦИОНАЛНАТА КОНВЕНЦИЈА НА ДЕМОКРАТИТЕ

Кога ќе се соберат делегатите на Демократската партија на Националната конвенција во Филаделфија кон крајот на јули за да, речиси сигурно, ја номинираат Хилари Клинтон за нивен претседателски кандидат, тие можеби ќе доживеат мало изненадување. Вечерта пред свеченото номинирање во градот премиерно ќе биде прикажан филм кој ќе ја прикаже Хилари во многу поинакво светло од официјалната биографија.

„Парите на Клинтонови“ е едночасовна филмска верзија на книгата со ист наслов што предизвика бурни реакции пред една година кога и беше објавена. Со шокантни слики од крвави долари што им се доделуваат на воени лидери во конфликтните подрачја, придружени од заканувачка филмска музика достојна за класичен хорор-филм, филмот има цел да ја испрати главната порака од кни-

гата: дека Хилари и Бил Клинтон, по напуштањето на Белата кука во 2001 година славно останале без скршен денар, но собрале огромно богатство од повеќе од 200 милиони долари преку јавни функции, преку својата филантропска фондација, профитабилни говори и пријателства со сомнителни личности низ целиот свет.

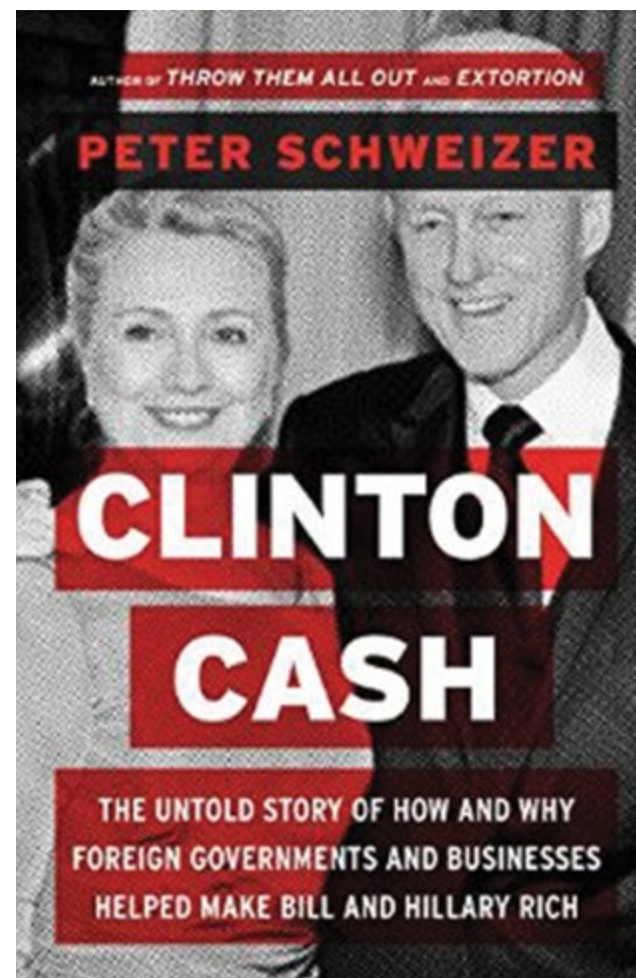
Како автор на книгата и главен наторатор во филмот, Питер Швајцер вели: **Елитите во овие земји се збогатуваат, Клинтонови се збогатуваат, а парите не допираат до посиромашните луѓе. Одејки по тој пат, тврди тој, Клинтонови ги предадоа своите принципи.**

Тоа е моќна порака, која е јасно креирана за да поттикне немири на конвенцијата токму во моментот кога Клинтон треба да ужива во својата победа во трката меѓу демократите. За кампањата на Клинтонови тоа ќе

биде дежа ви бидејќи се соочија со турбуленциите што ги предизвика книгата во мај 2015 година.

По тој повод тие се обидоа да се одбранат од нападите осудувајќи ја работата на Швајцер како проект за оцрнување и испланиран обид да се уништи фондацијата „Клинтон“.

Иако досега луѓето на Клинтонови молчаа за очекуваната промоција на филмот, постојат доста докази за партиската заднина на продуцентите на филмот. Швајцер ги пишуваше говорите на поранешниот претседател Џорџ Буш и ѝ беше советник за надворешни работи на Сара Пејлин за време на нејзината трка за заменик-претседател, додека продуцентот Стивен Банон е истакнат креатор на десничарскоориентираните фаворити, како филмот „Роналд Реган и неговиот ранч“, и е директор на „Брајтбарт нюз“ каде што често се критикуваат Клинтонови.

... „Елитите во овие земји се збогатуваат, Клинтонови се збогатуваат, а парите не допираат до посиромашните луѓе. Одејки по тој пат, тврди тој, Клинтонови ги предадоа своите принципи“ - Питер Швајцер

На претпремиерното прикажување на филмот „Парите на Клинтонови“ во средата навечер на Менхетн, на кое присуствуваше „Гардијан“, Банон и Швајцер признаа дека нивната цел била да се изнесат критики за Клинтонови од филмот во очекуваната претседателска битка меѓу Хилари Клинтон и Доналд Трамп. Претходно оваа недела, во едно радиоинтервју Трамп се осврна на книгата укажувајќи дека тој самиот се подготвува да го употреби нејзиниот контроверзен материјал за време на кампањата.

- Верувам дека ќе ја искористиме книгата затоа што таа ќе стане многу важна. Изненаден сум што Сандерс не ја искористи - изјави Трамп.

Неуспехот на Берни Сандерс да се носи со Клинтон во нивните тековни дебати за номинација од Демократската партија е нешто за што продуцентите на „Парите на Клинтонови“ долго размислуваат. Банон рече дека неговата целна публика не се тврдокорните републиканци и поддржувачите на Трамп, како што може да се очекува, туку либералните прогресивци.

Банон особено сака филмот да го проследат следбениците на сенаторот од Вермонт бидејќи гледа поврзаност меѓу

неговата порака и движењето „Антиволстрит“, фокусот на Сандерс кон борба против корупцијата.

- Ние го снимивме овој филм за независните и за прогресивните либерали како толпата на Берни Сандерс, за кои веруваме дека ќе ги погоди. Сакаме да отвориме дебата и да ја направиме достапна за луѓето на Сандерс, постои многу гнев меѓу нив - вели Банон.

За да ги унапреди нивните амбиции да ја надминат партиската поделеност, Банон рече дека ќе одржи тест-проекции во пресрет на премиерата со внимателно избрани групи прогресивци кои страшно се грижат за глобалното затоплување, животната средина, човековите права и за заштитата на трудот.

- Сметаме дека луѓето што го посетуваат својот живот на овие прашања ќе бидат шокирани од тоа што ќе го видат - вели тој.

Филмот избегнува некои од непријатните грешки што ги содржи книгата. Швајцер беше принуден да направи ревизија на дигиталното издание на „Киндл“ за да се отстранат таквите грешки како еден документ што се покажа дека е лажен во еден извадок за нафтоводот „Кистоун икс-ел“.

„Парите на Клинтон“ почнува со низа видеоклипови на кои Хилари и Бил ги утврдуваат целите за нивната добротворна фондација.

- Ставање крај на гладувањето е морален императив - вели Хилари.
- Се обидуваме да направиме нешто што не го направил никој друг - смета Бил.

Но, документарецот брзо добива многу позастрашувачки тон, со кој продуцентите се обидуваат да го поткопаат тврдењето на Клинтон дека прават добро, сугерирајќи дека нивната цел била далеку позлобна. Неколку пати се јавуваат и визуелни метафори, не премногу софистицирани, како што е снимката со група лавови кои лакомо јадаат антилопа за време на една дискусија на двојката околу активностите во Африка.

Како и книгата, филмот наведува повеќе примери за наводниот конфликт на интереси меѓу Хилари Клинтон за време на нејзината функција како државна секретарка на САД (2009-2013 година), Бил Клинтон и неговите скапи говори кои би можеле да достигнат до 750.000 долари и мултимилионските донации од водечки политичари и бизнисмени до фондацијата „Клинтон“. Во текот на своето 60-минутно траење, филмот од Африка не води во Хаити, каде што се

обвинуваат Клинтоните за катастрофалниот капитализам на Латинска Америка, Индија и на Русија.

- Неколку пати видовме дека кога станува збор за Клинтоните, треба да се следат парите. Не можете да дојдете до никаков друг заклучок освен дека се работи за систем - плати, па играј - вели нараторот.

Како и книгата, филмот содржи некои делови кои укажуваат на одредени однесувања од Клинтоните што сигурно се достоинствени за натамошна истрага, дотолку повеќе што Хилари Клинтон е сè поблиску до Белата кука. Можеби најважниот детал е фактот што во периодот меѓу 2001 и 2013 година, Бил Клинтон одржал 13 говори за кои наплатил повеќе од 500.000 долари; од кои 11 се одржале во периодот кога неговата сопруга работела како прв дипломат на САД.

Сепак, како и во книгата, во филмот не постојат инкриминирачки докази. Немаше еден документ или електронски разговор или снимен разговор што би докажал дека Хилари како државна секретарка склучувала договори или ја менувала политиката на Владата на САД, така што нејзиниот сопруг би можел да профитира од врската.

Филмот дури и дава очигледна референција за отсуството на непобитни докази. Во еден момент се прикажува слика од пиштол од кој излегува чад, додека нараторот вели: „Поддржувачите на Клинтон ќе речат дека тоа се истреили со кор-фисек, но погледнете во историјата“.

По завршувањето на проекцијата на филмот, Швајцер изјави за „Гардијан“ дека се согласува оти „нема крунски докази, нема електронски разговор во кој се вели „направи го ова, а ние ќе ти го дадеме тоа“.

Но, тој инсистираше на тоа дека собраниите докази укажуваат на шема на однесување што никогаш не би се толерирало кај други избрани функционери, со или без непобитен документиран доказ.

- Јас не се согласувам дека шемата што ја гледате кај Клинтоните е далеку поконсеквентна од други високи политичари што завршиле во затвор - рече тој.

Тоа е храбра изјава што ветува дека ќе фрли искра во Филаделфија следниот месец. ■

Извор | „Гардијан“
Превод | Ана Цвејаноска

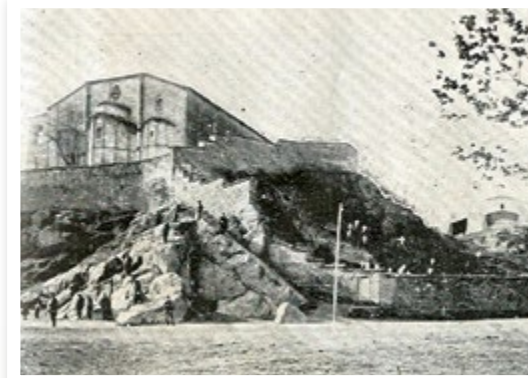
ЦРКВАТА „СВЕТИ ИЛИЈА“ ВО ДОЈРАН НОСИ БЕЛЕЗИ ОД ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА

Според старите фотографии, храмот бил опкружен со придружни објекти и тоа камбанарија, која и денес постои, и конаци, како и бедеми, кои не се сочувани

Пишува | Невена Појовска

Во Дојран во тек се завршни активности за заштита на црквата „Свети Илија“, која претставува значајно културно наследство од 19 век. Црквата „Свети Илија“ се наоѓа во Стар Дојран, една од најпознатите туристички атракции во Македонија, до која, пак, се стигнува за околу еден и пол час возење со автомобил од Скопје.

■ Проектот го спроведува Заводот за заштита на спомениците на културата и музеј – Струмица и целосно ќе биде завршен до крајот на годината во спомен на столетнината од бомбардирањето на црквата во Првата светска војна кога претрпела сериозни оштетувања и била ставена надвор од употреба. Неславниот јубилеј ќе биде одбележан со преосветување на храмот и со негово

ставање во активна црковна служба - велат од Министерството за култура.

Историските наоди велат дека црквата била изградена во

1848 година со доброволни прилози од дојранските верници и требало да им служи на сите дојрански христијани, но, место тоа, станала јаболко на раздорот. По изградбата, турскиот султан со указ ја дава на користење на грчките попови, односно на грчката патријаршија, а бидејќи дојранските верници не го разбирале грчкиот јазик, побарале од султанот да им ја даде на управа, односно богослужбата да се врши на словенски јазик. Султанот согласувајќи ја желбата на христијанските семејства во Дојран, со посебен указ ја дава црквата на Егзархијата како бугарска црква. Бугарскиот јазик како словенски јазик бил поразбирлив и поприфатлив за верниците, но не било реткост поповите да ги служат богослужбите и на македонски јазик. Губејќи ја црквата, грчката патријаршија за потребите на своите верници, западно од таа црква, преку рекичката, изградила нова црква „Свети Ѓорѓија“, во 1911 година, која потоа меѓу народот се нарекувала Грчка црква.

Ваквата духовна поделеност на дојранци живеела сè до уривањето на градот за време на Првата светска војна, поточно до 1916 година кога и црквата

активности им претходело археолошко истражување на просторот под подното ниво. Од нив дознаваме дека тука постоела средновековна црква и трислојна некропола, слична на таа што е пронајдена во струмичкото село Водоча, кои датираат од 12, 13 и од 14 век. Во ископувања биле пронајдени и гробови со добро зачувани посмртни останки.

■ Од тоа што го истраживме пред неколку години, пред сè пронајдовме десетина гробови, а, сигурно, има најмалку уште толку, кои претходно биле истражувани од дивни копачи. Гробовите, веројатно, се наоѓале покрај црква, со оглед на тоа што најдовме многу фрагменти од фрескоживопис со богата пигментација, но не најдовме остатоци од архитектура, односно од самата црква. Беа пронајдени и накит, белегии, монети и слично – вели археологот Зоран Рујак од Завод и музеј - Струмица.

Во рамките на конзервацијата и реставрацијата на источната фасада од црквата се одвивале реставраторско - санациски работи на внатрешните сидови од објектот, оформување на отворите за прозорци и за врати, како и финални работи на подот и на скалишниот простор од нартексот.

■ Сите сидови што се оштетени ги конзервираме и ги подготвуваме за малтерисување. Притоа употребуваме и оригинален камен, кој го вградуваме во конструкцијата и со тоа оставаме да се види и автентичниот материјал од кој била направена црквата - изјави Славица Тасева од Завод и музеј - Струмица.

Објектот не само што претрпел големи оштетувања, туку и бил запуштен пред да почне реконструкцијата, а со тоа се влошиле оштетувањата. Слично како и во неколку струмички цркви, и тука ќе се постави камен иконостас.

■ Иконостасот ќе биде мермерен, со оглед на тоа што најдовме артефакти за постар иконостас од тој што бил уништен во Првата светска војна. Во него ќе ги поставиме пронајдените камени фрагменти - вели Тасева.

Црквата „Св. Илија“ со својата должина од 30 метри, широчина од 20 метри и висина од 10 метри претставува вистинска архитектонска убавица на овие простори во Македонија. Со своите 600 квадратни метри внатрешен простор и на двата ката можела да собере околу 600 верници. Според старите фотографии, храмот бил оп-

кружен со придружни објекти и тоа камбанарија, која и денес постои, и конаци, како и со бедеми, кои не се сочувани.

Со комплетна реконструкција на црквата жителите велат дека ќе се врати нејзиниот некогашен сјај, од времето пред

заедно со градот да ја разурнат и запалат за време на Првата светска војна.

Во Македонија ова е еден од малкуте споменици што ги носат белезите од Првата светска војна, која оваа година бележи 100-годишнина. ■

била комплетно разурната. Со горењето на црквата изгорел и голем дел од покуќнината и од богатството на дојранци.

■ Ако погледнете, ќе видите дека црквата сè уште ги носи белезите на војната. Кога решија да ја реконструираат, решија да не ги покријат дел од белезите. Да останат и да сведочат за времето. На некои места сè уште се забележуваат дупки од топовските гулиња, како и дупки од куршуми. Жителите мислеле дека ќе си ги спасат вредните работи, ги скриле во црквата. Арно ама, кога ја запалиле, со неа изгорел и голем дел од покуќнината, а и понекое богатство на дојранци - велат жителите.

Со првата фаза од активностите за реконструкција била направена конзервација на оригинално зачуваните делови од подната покривка на црквата и реставрација на партиите што недостигаат, по што целосно бил оформен подот на црквата. На овие конзерваторско-реставраторски

РАКОТ НА БЕЛИТЕ ДРОБОВИ НАЈФАТАЛЕН ЗА МАЖИТЕ, А РАКОТ НА ДОЈКА ЗА ЖЕНИТЕ

Разговараше | Александра М. Бундалевска
Фошо | Република

Македонија е на трето место во Европа по стапката на смртност од малигни заболувања. Податоците покажуваат дека ракот на белите дробови е најфатален за мажите, а ракот на дојка за жените. Во последните 12 години во Македонија стапката на смртност од рак е зголемена за девет проценти, а бројот на новозаболени е во постојан пораст паралелно со зголемувањето на смртноста. Подобрување на превенцијата, пристап до рана дијагностика и зголемување на стапката на преживување од рак се

само дел од очекувањата на Декларацијата што ја донесе Алијансата на пациентски организации (АПО).

- Целите на Алијансата се овозможување достапност за лечење, подобрување на условите за лечење и подобрување на квалитетот на живот на пациентите – вели Биба Додева, претседателка на АПО.

АПО, составена од здруженијата „Борка“, „Животна искра“, „Живот со предизвици“ и „Хепар центар“, објави Декларација за прогласување година на ракот како дел од проектот „Продолжи ми го животот“.

« Зошто решивте да ја објавите Декларацијата за прогласување година на ракот во Македонија? Колку е алармантна состојбата во Македонија? »

ДОДЕВА: Декларацијата за прогласување година на ракот во Македонија е објавена со цел да се даде приоритет на ракот во Република Македонија, креирање нова здравствена политика и воведување Национална стратегија за контрола на ракот, со што би се постигнало намалување на прераната смрт од рак, подобрување на квалитетот на живот на болните од рак и зголемување на стапката на преживување од рак во Македонија. Земајќи предвид дека смртноста од рак е во константен пораст, состојбата е прилично алармантна.

« Кој ја сочинува Алијансата на пациентски организации? »

ДОДЕВА: Алијансата на пациентски организации е невладино и непартиски тело кое е

Според последните податоци со кои располагаме, во 2008 година од рак починале 2.788 лица, а во 2012 година таа бројка изнесува 4.625. Тоа воедно е и последниот податок кој ние го имаме за бројот на починати од оваа болест. Нашата држава е на второ место во југоисточна Европа по стапката на смртност од рак (2.788), а трета во Европа. Во 2012 година бројот на новозаболени од сите видови рак изнесува 7.330 болни, вели Додева

ориентирано кон сите пациенти во Република Македонија и претставува голем чекор напред во здравствената политика на нашата држава. Таа претставува сублимат од повеќе граѓански организации кои заеднички ќе работат на оваа тема и кои заеднички ќе придонесат во развојот на граѓанското општество во насока на реализирање активности насочени кон доброто владеење и создавање општествени промени, со посебен акцент на промени во здравствениот систем на нашата држава. Алијансата ја сочинуваат: Здружение за борба против рак „БОРКА - за секој нов ден“ од Скопје, Здружение „Животна искра“ од Скопје, Здружение за заштита на правата на болните од малигни заболувања и нивните семејства „Пеперутка“ од Скопје, Здружение на граѓани со ретки болести „Живот со предизвици“ од Битола, Здружение на граѓани за превенција и заштита на заболени од хепатит, ХИВ и други заразнопреносливи вируси „Хепар центар“ од Битола. Упатуваме повик до сите здруженија и организации што дејствуваат на полето на здравството и здравствената заштита да се приклучат кон Алијансата за уште повеќе да се зајакне заедничкиот глас на пациентите.

« Кои се целите што сакате да ги постигнете со формирањето на Алијансата? »

ДОДЕВА: Целите на Алијансата се овозможување достапност за лекување, подобрување на условите за

лекување и подобрување на квалитетот на живот на пациентите. Потоа, развој, унапредување и учество на граѓанскиот сектор во донесувањето и контролата на здравствениот систем на Македонија заради заштита на правата на пациентите што боледуваат од различни видови болести, вклучување претставници од пациентските организации во донесувањето и контролата на здравствениот систем на РМ. заради овозможување достапност за лекување, подобрување на условите за лекување и подобрување на квалитетот на живот на пациентите. Воведување на принципот -рамноправно тристрано партнерство за соработка меѓу државните органи, организациите на медицинските работници и пациентските здруженија во планирање, изработка и примена на стратегии, критериуми, норми, политика и практика во системот на здравствена заштита во Македонија и заштита на пациентските права и потреби. Развој и утврдување на личните норми и правила на работа на пациентските здруженија, како и нивното заемно дејствување со институциите, медиумите и општеството, заради унапредување и подобрување на животот и правата на пациентите што боледуваат од разни болести.

« На кое место е Македонија според стапката на смртност од рак во Европа? »

ДОДЕВА: Земајќи предвид дека во Македонија нема официјални по-

датоци за инциденција, преваленција и морталитет, ние користиме податоци од Светската здравствена организација (СЗО) и од Агенцијата за истражување на ракот (ИАРЦ). Ниту Институтот за јавно здравје ниту Управата за електронско здравство при Министерството за здравство ни немаат доставено статистички податоци за инциденција, преваленција и морталитет, иако им се имаме обратено писмено. Наведените институции си ги префрлаат меѓусебно одговорностите за статистичките податоци, што е крајно неодговорно од нивна страна. Според последните податоци со кои располагаме, во 2008 година од рак починале 2.788 лица, а во 2012 година таа бројка изнесува 4.625. Тоа воедно е и последниот податок кој ние го имаме за бројот на починати од оваа болест. Нашата држава е на второ место во југоисточна Европа по стапката на смртност од рак (2.788), а трета во Европа. Во 2012 година бројот на новозаболени од сите видови рак изнесува 7.330. Во последните 12 години во Македонија стапката на смртност од рак е зголемена за девет проценти, а бројот на новозаболени е во постојан пораст паралелно со зголемувањето на смртноста.

« Од кој вид канцер најмногу се умира во Македонија? »

ДОДЕВА: Според податоците на СЗО и на ИАРЦ, најголема смртност во Македонија има од рак на бели дробови кај мажите, а од рак на дојка кај жените.

« Има ли посебни области во земјава каде што, според статистиката, е најголем процентот на рак во Македонија и зошто е тоа така? »

ДОДЕВА: Како што наведовме и претходно, немаме официјален регистар за рак во Македонија. Сепак, од досегашното искуство на сите здруженија во Алијансата, има поголем број на заболени во Свети Николе, на пример, и во југоисточна Македонија, а помал број на заболени во западна Македонија. ■

„МАКЕДОНЦИТЕ КАКО ПО СВОЈАТА ИСТОРИЈА ТАКА И ПО СВОЈОТ ЈАЗИК
СЕ ПОСЕБНА НАРОДНОСТ, ЗНАЧИ НИТУ СЕ СРБИ,
УШТЕ ПОМАЛКУ БУГАРИ“

СВЕДОШТВО НА КАРЛ ХРОН ЗА МАКЕДОНСКАТА ПОСЕБНОСТ

Делото на Хрон („Народноста на македонските Словени“) има посебно значење за македонскиот народ, историја, култура и јазик. На македонски јазик за првпат било преведено и отпечатено во 1966 година

Пишува | г-р Димитар Љоровски Вамваковски

Во 1890 година во градот Виена од страна на австроунгарскиот новинар со чешко потекло, **Карл Хрон**, била објавена книгата „Народноста на македонските Словени“ (*Das Volksthum der Slaven Makedoniens*). Книгата била објавена во период кога драстично се зголемил интересот од европската јавност кон османлиска Македонија, поврзувајќи ја како дел од т.н. источно прашање. Особено бил зголемен интересот на малите балканските нации-држави, посебно кон територијата и населението на Македонија. Еден од аспектите преку кои се покажувало зголеменото внимание било и издавањето низа публикации и осврти за османлиска Македонија. Во тој контекст спаѓа и монографијата на Хрон, која ќе ја претставиме во овој текст.

Карл Хрон имал чешко потекло. По смртта на неговите родители завршува гимназија, по што во периодот 1869-1878 година служел во армијата на Австро-Унгарија (во овој период Чешка била дел од оваа империја). Во 1878 година како воено лице бил преместен да служи во балканските територии на Австро-Унгарија (Хрватска и Босна и Херцеговина). Хрон во 1883 година ја напуштил војската и неколку години работел како новинар. Во тој период тој ги посетил Србија, Босна, Црна Гора, Албанија и Македонија. За време на престојот во Скопје дури бил и затворен како „можен агитатор“. По враќањето од Балканот тој станал уредник на германски весник во Виена. За време на

неговите патувања низ балканските земји Хрон ги научил јазиците и историјата на локалните народи, а посебен интерес му бил проучувањето на „македонското прашање“.

Делото на Хрон („Народноста на македонските Словени“) има посебно значење за македонскиот народ, историја, култура и јазик. На македонски јазик за првпат било преведено и отпечатено во 1966 година, со предговор на д-р Христо Андонов-Полјански. Во 1990 година, како дел од едицијата „Видувања на Македонија“, делото на Хрон, заедно со тоа на Рихард Фон Мах, „Македонското прашање“, било преобјавено од страна на издавачката куќа „Македонска книга“.

Книгата на Хрон, всушност, била реакција на две други дела, објавени непосредно пред неговата студија. Станува збор за делата на Стефан Верковиќ („Топографско-етнографски преглед на Македонија“) и на Спиридон Гопчевиќ („Македонија и Стара Србија“). Според Полјански, овие двајца автори по т.н. македонското прашање заземале различни гледишта, поради што Хрон направил детална анализа, побивајќи ги нивните позиции „на еден научно аргументиран начин“. Уште во воведниот дел Хрон ги побива тезите на Гопчевиќ поврзани со историјата и со јазикот на македонското население. Така, тој на самиот почеток јасно го става до знаење својот став за развојот на македонскиот народ: „По моите сопствени студии на српско-бугарскиот спор дојдов до убедување дека Македонците како по својата историја така и по својот јазик се посебна народност, значи ниту се Срби, уште помалку Бугари, туку се потомци на тие словенски преддоселеници што го населувале Балканскиот Полуостров веќе долго пред српската и бугарската инвазија и кои подоцна не се измешале ниту со една од овие нации“.

Полјански детектирал во делото на Хрон две позиции врз основа на кои го толкувал „македонското прашање“. Тоа биле јазичната и историската гледна точка. Карл Хрон направил анализа на специфичностите, особеностите и фенесите на македонскиот јазик и на македонските говори. Хрон бил категоричен во определувањето на посебноста на македонскиот јазик, при што истакнал: „македонскиот јазик според своите сопствени закони за развојот на гласовите, како и според неговите граматички правила, формира еден сопствен јазик што досега нема своја сопствена литература и која поради тоа се потпира на сродната бугарска литература, која во никој случај не стои во некои поблиски односи отколку само во општото сродство. Понатаму, сигурно е дека македонскиот јазик е поблизок до бугарскиот отколку до српскиот јазик“.

Во историскиот дел, почетоките на македонската народност Хрон ги детектирал со населувањето на македонските Словени. Според Полјански, освртот на историскиот дел на Хрон изобилувал „со низа факти од конкретната историска стварност, разгледано низ призмата од развојот и на другите јужнословенски народи“. Тој ги опфатил детално периодите од населувањето на Словените на Балканот, Охридската архиепископија, Самуиловата држава, паѓањето на Македонија под османлиска власт, итн. Чехот констатира дека: „Колку повеќе ја гледам целината на досегашните заклучоци, станувам сè поцврсто уверен дека посебната националност на Македонците ќе биде со напредувањето во испитувањата сè појасна и подокажлива“. Одговарајќи му на Гопчевиќ, кој ја спорел припадноста на Македонците, Хрон застанал цврсто зад своите ставови, пишувајќи: „тој без сомнение нема да ме разубеди дека Македонците не се Срби, уште помалку Бугари, туку Македонци... Тоа што Македонците подоцна ја презедоа националноста на културно и на политички посилните соседни народи, под чијашто потчинетост потпаѓаа преку воени судири, не подлегнува на никакви сомневања, и сепак поради тоа нема потреба да се приначува нивното минато“.

Во однос на тврдењата дека Македонците се Бугари, Хрон вели дека етногенезата на денешните Бугари се состоела од два дела: **1. Финско-Унгарските** (несловенски Бугари), кои се доселеници од Волга до Дунав, и кои во 679 година поминале преку реката Дунав, а потоа ја основале бугарската држава; **2. Словените**, кои, според Хрон, за време на инвазијата со несловенските Бугари целосно се измешале, Словените го загубиле своето племенско обележје и се претопиле во силно централизираниот бугарски народ. Спо-

ред Хрон за националните односи биле важни следниве два фактора од бугарската историја.

1. Дека Македонците како за време на првото, така и на второто бугарско царство, биле завојувани, а потоа од нив повторно се отцепија;
2. Дека тие (Македонците) секогаш имале своја сопствена црковна организација, чијашто патријаршија се наоѓала во Охрид.

Додека во однос на историјата на Србите, Хрон ги навел следниве факти за „националните“ односи со Македонците:

1. Цел на српските владетели била оваа земја, откако навлегоа завојувајќи ја првобитната српска татковина;
2. Македонија била само 26 години со Србија државно и 21 година црковно соединета;
3. Македонија поднесуваше по распаѓањето на српското кралство еден убиец за владетел, само за да се ослободи од српското владеење;
4. Македонија не беше приклучена кон српската Пеќка патријаршија, која се протегае по турската инвазија на целата српска територија.

Во заклучокот на своето дело, Карл Хрон смета дека т.н. македонско прашање било „интересно, но сè уште не е толку актуелно: политичкото решавање ќе припадне на една подоцнежна генерација... За создавање една преодна политичка состојба, која можеби ќе биде потребна во догледно време, би имало предност конечно установување македонска националност“.

Осврнувајќи се за значењето на делото на Хрон, во предговорот на ова издание историчарот Андонов-Полјански, заклучил: „Проучувањата на Карл Хрон за самобитниот развој на македонскиот народ се надоврзуваат на дотогашните истражувачи. Тоа сведочи за фактот дека неговите поставки не претставуваат некаква творба на случајноста. Пред сè, треба да се има предвид дека македонизмот си има своја историја“.

1

**Пламен од
Истокот**
Кејт
Фернивал

2

**Козметика на
непријателот**
Амели
Нотомб

3

**Мадам
Тисо**
Мишел
Моран

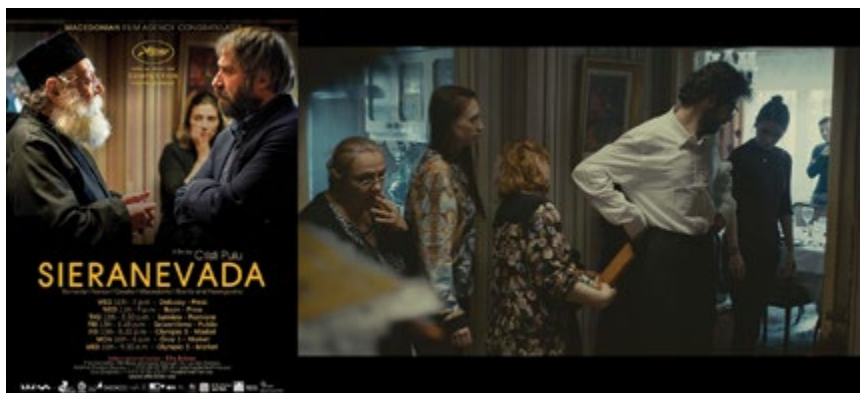
4

**Писмото на
госпоѓа Вилма**
Јелена Бачиќ
Алимпкиќ

5

**Книга на
немирот**
Фернандо
Песоа

КАНСКИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ

Македонија првпат во официјалната програма со филмот „Сиера Невада“

Од македонска страна учествуваа неколку филмски професионалци, Иво Бару како втор асистент на режија, Мојца Горгоранц - Петрушевска како автор на шминка, Анастас Георгиев во секцијата на звук заедно со Александар Ѓорѓевиќ, Горјан Атанасов, како и помала техничка екипа

Филмот „**Сиера Невада**“ на романскиот режисер Кристи Кују во кој учествува Македонија преку продукцијата „Сестри и брат Митевски“ беше премиерно прикажан во официјалната програма на Канскиот филмски фестивал, кој завршува на 22 мај.

Проекцијата на филмот беше во салата „Лимииер“, а пред проекцијата беше одржана и прес-конференција на која присуствуваше и дел од македонската екипа на филмот.

Во оваа копродукција учествуваат пет држави: Романија, Франција, Македонија, Босна и Херцеговина и Хрватска, а е поддржана и од Еуримаж.

Од македонска страна учествуваа неколку филмски професионалци, Иво Бару како втор асистент на режија, Мојца Горгоранц - Петрушевска како автор на шминка, Анастас Георгиев во секцијата на звук заедно со Александар Ѓорѓевиќ, Горјан Атанасов, како и помала техничка екипа.

„**Сиера Невада**“ зборува за еден фамилијарен собир. Преку инволвираноста во оваа фамилија на многу директен начин се отвораат многу интересни аспекти и теми од животот во Романија.

Буџетот на филмот е еден милион и 300 илјади евра, а од Македонската

агенција за филм проектот доби пет милиони денари.

Покрај официјалната премиера, филмот „**Сиера Невада**“ имаше и две проекции за новинари, а беа најавени и три прикажувања на маркетот на Канскиот филмски фестивал.

Во интерес на соодветна промоција на овој значаен успех, Агенцијата за филм во соработка со продуцентската куќа „Сестри и брат Митевски“ обезбеди реклами во престижните списанија „Варајети“ и „Скрин интернешнел“.

Агенцијата за филм, како и секоја година, беше дел од павилјонот на земјите од Југоисточна Европа и се претстави на филмскиот маркет. Агенцијата ја промовира македонската кинематографија со најновата филмска продукција, Македонија како дестинација за снимање филмови каде што со правото на поврат на средства од 20 отсто треба да се привлечат странски продукции, можностите за копродукција, промоција на македонските филмски фестивали и други проекти од областа на филмската дејност.

На годинашниот филмски маркет во организација на агентот „Рил саспектс“ (Reel Suspects) имаше проекција на филмот „**Амок**“ во режија на Вардан Тозија. ■ (А.М.Б)

АНТОЛОГИЈА

Блаже Конески (1921-1993)

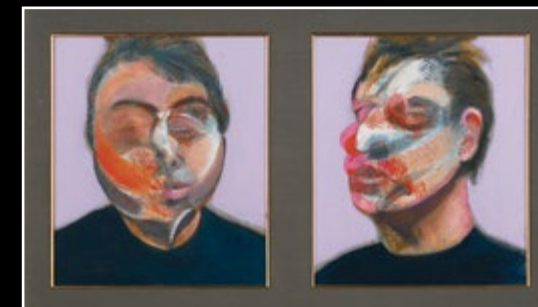
УБАВИТЕ ЖЕНИ

Убавите жени
во мојот народ
тие брзо прецутувале
како цут од кајсија
како мајски јоргован.
О неправда!
Тие им припаѓале
на неизбрани мажи,
нивните коси дење
сплетени во прцлиња
ноќе распуштени
по градите и колковите.

Нивниот постап на препелица
набрзо го сопинала унечка,
нивната младост поминувала
како мирис на липа
што го одвеа ветрот.

Набрзо тие седнувале на порта
со наведната глава
и издадени коленици,
со нечујна издишка.
Убавите жени,
несреќните жени
тие брзо прецутувале
како цут од кајсија
како мајски јоргован.

100 НАЈУБАВИ СЛИКИ НА СИТЕ ВРЕМИЊА

„Автопортрет“ на Френсис Бекон

Диптихот „**Две студии на автопортрет**“ е дело на Френсис Бекон (1909-1992), кое неодамна беше продадено на аукција во „Сотби“ за 34,97 милиони долари. Ова е исклучително дело, еден од трите

автопортрети на Бекон. Делото е создадено во 1977 година, во годините по смртта на неговиот љубовник Џорџ Даер, кога Бекон се свртел кон портретирање на темната страна на својата психа. ■

ТОП 5 НАГЛЕДАНИ ФИЛМА

во САД викендов

1

**КАПЕТАН АМЕРИКА:
ГРАЃАНСКА ВОЈНА**
CAPTAIN AMERICA:
CIVIL WAR

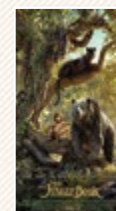

Заработка: 72.600.000 \$

Жанр: акција
Режија: Ентони Русо, Џо Русо
Актери: Крис Еванс,
Роберт Дауни Џуниор,
Сакрлет Јохансон

2

КНИГА ЗА ЦУНГЛАТА
THE JUNGLE BOOK

Заработка: 17.800.000 \$

Жанр: авантура
Режија: Џон Фавроу
Актери: Нил Сати,
Бил Мареј,
Бен Кингсли

3

ЧУДОВИШТЕ ЗА ПАРИ
MONEY MONSTER

Заработка: 15.000.000 \$

Жанр: драма
Режија: Џуди Фостер
Актери: Џорџ Клуни,
Џулија Робертс,
Џејк О'Конел

4

ТЕМНИНАТА
THE DARKNESS

Заработка: 5.200.000 \$

Жанр: хорор
Режија: Грег Меклин
Актери: Кевин Бејкон,
Рада Мичел,
Дејвид Мазоуз

5

ДЕНОТ НА МАЈКИТЕ
MOTHER'S DAY

Заработка: 3.300.000 \$

Жанр: комедија
Режија: Гери Маршал
Актери: Џенифер Анистон,
Кејт Хадсон,
Џулија Робертс

МАКЕДОНИЈА СО СВОЕТО ДРЕВНО ИМЕ Е БРЕНД

Тука, пред сè, мислам на брендирањето и на заштитата на македонскиот рубин, охридскиот бисер, вината, пиперката, доматот, оризот, пастрмката, Охрид, Крушево, Галичник, Тешкото, и многу други. Треба малку подобра стратегија за брендирање за истакнување на нашите национални вредности, кои, несомнено, ги имаме, вели Костов, кој го промовираше „Бренд концепт“, кое е историско и пионерско дело во областа на брендирањето, односно во науката што се занимава со оваа област

Разговараше | **Александра М. Бундалевска**
Фото | **Александар Ивановски**

Денес секој се смета за бренд, а секоја компанија што нуди и продава нешто кажува дека продава бренд, но дали, всушност, знаеме што е тоа бренд. Ова е дел од воведот на книгата „Вселена на брендови“ од авторот Сотир Костов, кој неодамна го промовираше „Бренд концепт“. Проектот го сочинуваат „Толковник за брендинг, адвертајзинг и пи-ар“, „Бренд концепти“, „Брендинг“, „360 степени холистички брендинг“ и „Вселена на брендови“. Авторот вели дека доколку сакаме да бидеме успешни како дома, така и на светскиот пазар мора да работиме на тоа да создаваме брендови во меѓународни размери. Промоторите се согласија дека ова е историско и пионерско дело во областа на брендингот, односно во науката која се занимава со оваа област.

• Што содржи проектот „Бренд концепт“?

КОСТОВ: Проектот „Бренд концепт“ во суштина е нов начин на работење и настапување во менаџментот, маркетингот и најконкретно во брендингот. Овој проект претставува 11 години истражување, анализи, елаборации, проверени теории, испитани методи и позитивни практики од брендингот. Тоа е симпатична приказна за брендвите, кои го исполнуваат нашето секојдневие и го создаваат нашиот стил на живот. Повеќе стотици страници сместени во корици на еден „Толковник“ (за брендинг, адвертајзинг и Пи-АР) и четири книги („Бренд-концепти“, „БРЕНДИНГ“, „360° холистички брендинг“ и „Вселена на брендови“). Тоа е само првиот дел од проектот, кој е надограден со убавините на уметноста и креативноста на дизајнот. Станува збор за уметнички дела – техника – акрил на платно, Бренд концепт е лого на рачно изработена хартија, Бренд концепт е движење на уметници и сликари, претворени во најубави имиња и највпечатливи форми. Тоа се делата, сликите и цртежите на сликарите Владимир Темков, Ива Јосифова, сликар и експерт за рачно изработена хартија, Кире Алексиев, уметник-аматер, Гордан Стојановски, уметник. Бренд концепт е и Македонска графика од 60-тите години од 20 век. Тоа се најубавите графики на Драгутин – Гуте Аврамовски, Љубомир Белогаски, Иван – Ванчо Ѓорѓиев, Мазев Петар, Љубодрог – Пенкин Маринковски, и други. Тоа се 24 графики со непроценлива вредност и неопислива убавина. Бренд концепт се и магичните дизајни на на-

ведените книги. Тоа се дизајнерската алхемија на Дамјан Јовановски, Горан Јованов, Илија Лелов – Били, на Студио „Адверта CS“. На крај, бренд концепт е и магијата на 3Д анимациите создадена од извонредната Тања Хиљадникова.

• Што е добар и успешен бренд?

КОСТОВ: Добар и успешен бренд е нешто што има своја вредност и препознатливост во секој временски и просторен пресек. Тоа е код кој ги отсликува успешниот бизнис, добрите производи, квалитетните услуги, извонредните организации, посебните личности, посетуваните дестинации и слично. Успешен бренд е бренд кој мотивира, поттикнува и придвижува на акција, предизвикува емоции и асоцијации, и секако креира доверба. Значи, брендот не е обичен и апстрактен маркетинг-концепт што вклучува само име, лого, слоган и дизајн. Брендот е многу повеќе од тоа. Бренд е разлика помеѓу обичен автомобил и мерцедес, помеѓу обичен часовник и „ролекс“, помеѓу „Битлси“ и некоја лева рок-група, помеѓу Мадона и некоја шеста поп пејачка од Бугарија, помеѓу филџан обично кафе и филџан „старбакс“ кафе. Таа разлика помеѓу обичното и посебното или диференцираноста/различноста помеѓу „мерцедес“, „ролекс“, „Битлси“, Мадона и „старбакс“ и останатите, се нарекува бренд.

• Дали секоја бренд-идеја е проследена со автентична приказна?

КОСТОВ: Да, секоја бренд-идеја, но, успешна бренд-идеја, има своја бренд приказна. Да не заборавиме дека уште Платон рекол дека позади секоја појава со која се среќаваме во нашите животи се наоѓа идеја. Од друга страна знаеме дека ние луѓето сме вљубени во идеи, проекти и концепти. Кога ќе им се придружаме, добиваме креативна слобода да раскажуваме приказни за нив. Така се родени идејата за извонредната изведба, за припадноста кон спортот, натпреварувачкиот дух и победата. Тоа е идејата за „Најки“. Слично е и со идејата за обединетите бои на светот – идејата за брендот „Бенетон“. Тука е и идејата за креативна посебност, дизајн и артизам, вообличена во познатата и популарна „Апсолут“ вотка. Да не ги заборавиме забавната идеја која „дава крили“ – идејата за „Ред бул“, „Вирџин“, како идеја што освојува со срце, и идеја која е спротивставена на естаблишментот и конвенционалноста и идејата за поврзување на луѓе – „Нокиа“. Сите овие идеи се раскажани на прекрасен начин, на начин што привлекува – со

бренд приказни. Тие приказни не се ништо друго туку суштината на брендот, испишаниот манифест, претставената платформа.

• Што е брендот за една компанија?

КОСТОВ: Брендот за една компанија, а и воопшто, е додадената вредност, добиена со брендирањето, искажано со јазикот на вредносниот систем, но и јазикот на економијата, на финансите, на пазарот. Инаку, во тој процес на брендирање, метафорично кажано, брендот е резултат на работење на микроскопи и телескопи. Со микроскопите се истражува (пазар, публика, конкуренција), а со телескопите се предвидуваат идните насоки на однесување, трендовите, стилските на живот. Основна и најважна работа е да се создаде значење, да се креира производ и да се понуди услуга, што животот го прават поубав, повесел, посрекен и повреден.

• Проектот содржи толковник, адвертајзинг, бренд-концепти и холистички брендинг. Што е холистички брендинг?

КОСТОВ: Да, проектот содржи, еден толковник и четири книги. Една од нив е и книгата „360° холистички брендинг“. Во оваа книга се обидов да ви го претставам и објаснам брендингот како современ холистички феномен. Тоа е брендинг кој вели дека „Се е важно!“ во процесот на создавање успешни и моќни брендови. Инаку, „360° холистички брендинг“ е книга за победици. Книга која ви дава знаење и ве учи на умешности, од областа на брендингот, кои се клуч за успех на поединци, организации и цели заедници (градови, региони и држави). Книгата ви го покажува патот по кој треба да одите и насоката според која треба да се движите во процесот наречен брендинг. Така, „360° брендинг“ е целосен систем за холистички брендинг. Во тој систем секој конкретен аспект на брендирањето мора најпрвин да биде целосно осмислен и разработен, а по-

тоа усогласен со останатите аспекти и чинители. Брендвите се моќни не само затоа што имаат моќ во делот на секундата да сугерираат широк спектар атрактивни вредности и квалитети кои ги поседува производот или услугата, туку и затоа што ни помагаат да направиме вистински избор.

• Има ли Македонија национален бренд?

КОСТОВ: Македонија има многу брендови. Тие се големи и мали; успешни и помалку успешни; најповеќе домашни, нешто помалку регионални, а има и со меѓународен карактер, а мислам и таа самата со своето древно име Македонија, културата, историјата, уметноста, природните убавини, и народот со топла душа и отворено срце, и самата е бренд. Можеби малку повеќе треба да поработи на маркетингот и на пласирањето на сите овие вредности на светскиот пазар. Тука пред се мислам на брендирањето и заштитата на македонскиот рубин, охридскиот бисер, вината, пиперката, патлиџанот, оризот, пастрмката, Охрид, Крушево, Галичник, тешкото, и многу други. Треба малку подобра брендинг стратегија за истакнување на нашите национални вредности кои несомнено ги имаме.

• На промоцијата најавивте дека подготвувате бренд-енциклопедија. Може ли да ни кажете нешто повеќе за тоа? Што ќе содржи енциклопедијата и кога ќе излезе во печат?

КОСТОВ: Тоа е следниот проект, кој е продолжеток на „Бренд концепт“. Раскажување и промовирање на 20 успешни бренд приказни од Македонија. Тоа се бренд приказните за Скопскиот џез Фестивал и Оливер Белопета, за Симон Трпчевски, Тоше Проекси, Мањифико, Есма Реџепова, „Алколоид“, Шабан Трстена, Шабан Сеиди, Влатко Стефановски и „Леб и сол“ и засега толку. Повеќе на крајот од годината, или почетокот на следната кога проектот ќе го промовираме. ■

Во моментот подготвувам нов филм, со тематика што е жанровски и естетски дијаметрално различна од „Џган“. Станува збор за модерна бајка, сместена во изолираните делови на нашата земја, каде што митовите и преданијата се длабоко вкоренети во верувањата и во вистинскиот живот, вели Тозија

ПО УСПЕШНАТА ПРЕМИЕРА, ДЕБИТАНТСКИОТ ИГРАН ФИЛМ „ЏГАН“ ГИ ПОЛНИ КИНОСАЛИТЕ

ВАРДАН ТОЗИЈА: ДОЛГОМЕТРАЖНИОТ ФИЛМ Е ВРВОТ НА РАБОТАТА НА ЕДЕН РЕЖИСЕР!

Разговараше | Невена Појовска
Фошо | Александар Ивановски

Роден 1981 година, Тозија дипломирал филмска и телевизиска режија на Факултетот за драмски уметности и посетувал студии по политички науки на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ во Скопје. Покрај краткотражниот „Човекот со чудна навика да ме удира со чадор по глава“, автор е и на „Свиркачот“, кој е дел од „Скопје ремикс“, на „Исклучок“ (2007), „Дома...?“ (2005), „Северен лет“ (2004), документарниот филм „Боби“ и интернационалната копро-

дукција „Чекајќи го Годо“ (обата во 2003 година), на епизоди од серијата „Македонска историја“ и на телевизискиот филм „Право да се биде поинаков“ во кој се говори за егзодусот на Егејците. Како сценарист соработувал на „Панкот не е мртов“, на „Замена“ - делот од омнибусот на Еуримаж за Балканот насловен како „Некои други приказни“ (2009) и на 60-минутниот „Лудило“ (2008).

Неговиот најнов филм „Џган“ во моментот ги полни киносалите, а со Вардан поразговаравме за искуствата, фасцинациите, подготовките за новиот проект...

«Вашиот филм „Џган“ критиката го оцени како прво, па машко. Комплексна социолошка драма, која може да се смести во жанрот на криминалистички филм, а тоа е тоа што долго се чекаше во македонскиот филм. Колку време се подготвувавте за филмот? Колку време зрееше идејата?

ТОЗИЈА: Подготовките за филмот се одвиваа речиси три години. Се разбира, првите две години поминаа во периодична работа на сценариото, анализа на развојниот

пат на ликовите низ драмското дејство. Најголемо значење за стимулација на креативниот процес имаа посетите и консултациите со соодветни автори на сценарија на европските филмски работилници. Уште во самиот зачеток на идејата за „Џган“, решивме да го создадеме овој филм како по книга, без заобиколување на ниту еден сегмент од „правилата“ за развој на една приказната, иако бевме свесни дека тоа е долгометраен, често фрустрирачки процес за кој е потребно трпение и енергија. Потоа, од почнувањето на претпродукцијата, па сè до финализирањето на конечниот производ, беше потребна една година, прилично краток временски период за реализација на еден долгометражен филм.

«Раскажувате интересна приказна за маргиналици, млади момчиња од дом... Имавте ли конкретно некој вистински пример за ликовите? Како ги градевите? Од каде таа фасцинација со маргиналициите?

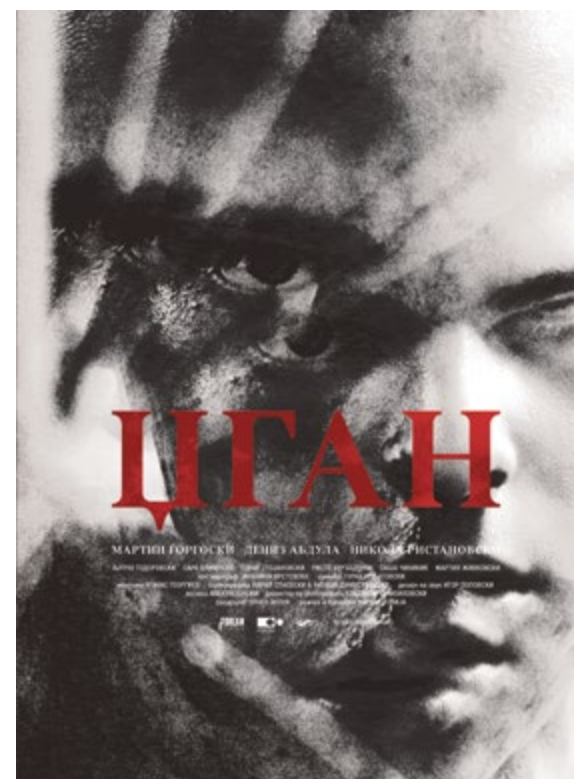
ТОЗИЈА: Приказните за маргиналициите, односно нивната борба против репресивноста на системот, отсекогаш биле моја фасцинација. За да се создаде едно филмско дело, секогаш мора да постои конфликт – а сметам дека за конфликт не постои подобар архетип на антагонист и пострашен непријател од невидливите механизми на моќта. Низ животот среќаваме многубројни ликови, маргинализирани и отфрлени, кои подоцна низ животот паѓаат во заборав. Некои од тие ликови од минатото ми излегоа пред очи додека го пишував сценариото, некои се појавија од сивилото на денешнината. Многу од момчињата што играа во филмот, иако немаа никакво претходно филмско искуство, веќе ја имаа таа енергија, тој искрен револт кон бесперспективноста на општеството во кое егзистираат. Мојата работа беше да ја канализирам и артикулирам таа енергија преку драмското дејство и ситуациите со кои ги соочив.

«Вашиот кусометражен филм „Човекот со чудна навика да ме удира со чадор по глава“ беше награден на фестивалите во Шпанија и во Египет. Но, самиот ќе речете дека долгометражниот филм е вистинската работа кон која се стреми секој млад режисер. Од оваа дистанца, задоволни ли сте од сработеното во „Џган“? Дали сте премногу критичен кон себе кога работите?

ТОЗИЈА: Краткотражната форма има своја магија, но сметам дека долгометражниот филм е врвот на работата на еден режисер. Ако се навратам на целата борба и вложена енергија за создавањето на Џган, низата неизбежни компромиси што требаше да се проголтаат со оглед на амбициозните побарувања спроти скромниот буџет, задоволен сум од тоа што го одработивме. Се разбира, свесен сум за недостатоците што неизбежно се провлекуваат низ еден дебитантски филм, и секогаш се трувам да оставам доволно простор и време за да можам од дистанца да ги согледам и да ги надминам во иднина. Реакциите и впечатоците од публиката, исто така, може да кажат многу, доколку постои подготвеност да се апсорбираат трезвено, без суета, и да се чита меѓу редови.

«Во моментот повторно снимате? За што станува збор и каде се снима?

ТОЗИЈА: Во моментот сум во подготвителна фаза на нов филм, со тематика што е жанровски и естетски дијаметрално различна од „Џган“. Станува збор за модерна бајка, сместена во изолираните делови на нашата земја, каде што митовите и преданијата се длабоко вкоренети во верувањата и вистинскиот живот. Доколку во нареднава година успееме да ја затвориме финансиската конструкција за новиот филм, нема многу да чекаме за да почнеме со снимањето. ■

КАЈ ПЕЈАЧИТЕ НЕЗАИНТЕРЕСИРАНОСТ, КАЈ АВТОРИТЕ ЛЕТАРГИЧНОСТ — „МАКФЕСТ“ НИ ОСТАНА САМО БЛЕДА МЕМОРИЈА

За оваа состојба на фестивалот најдобро сведочат музичките новинари, оние кои со години во тие три дена постојано ги шетаат ходниците во Домот на културата „Ацо Шопов“, трудејќи се од секој аспект да пренесат што сè се случува. Денес, и таму веќе нема турканици

Пишува | Марина Косићовска

За пократко од еден месец во Штип ќе се одржи еден од најзначајните фестивали за новокомпонирана забавна музика некогаш. А денес, пак, еден од ретките фестивали воопшто. Во две полуфинални вечери, на 3 и на 4 јуни, годинава не чекаат триесет песни на 30. по ред „Макфест“. Најдобрите 18 од нив во финалето на 5 јуни ќе се натпреваруваат за високи парични награди за прво, второ и за трето место.

Сепак, еуфоријата која некогаш го пратеше сега воопшто ја нема. За „Макфест“ се зборуваа месеци пред и потоа, а денес публиката не е ни доволно заинтересирана за да го исмева, а камоли да го пофали. И покрај

спомнатите награди, се помалку познати музичари покажуваат интерес да се дел од него.

Како новинар кој со години е во тек со македонската музика и добро е запознаен со состојбите на естрадата, Слободанка Марковачева од „Вистина“ смета дека, за разлика од „Скопски фестивал“, кој по возобновувањето повторно доби на актуелност, „Макфест“, за жал, не е тоа што беше некогаш.

■ Тоа што за популарните пејачи сè поретко станува предизвик да учествуваат на „Макфест“, само по себе си носи промени. Неколку години настапуваа помалку познати изведувачи и дебитанти, а

тоа донесе и до помала атрактивност на фестивалот. Оттука станува повеќе од јасно зошто новите таленти се пријавуваат на регионални шоуа кои имаат огромен рејтинг и им носат инстант популарност, која им е далеку попримамлива – смета Марковачева.

Според Васко Спасоски од „Телеграф“, новинар кој долги години ги следи музичката сцена и македонската естрада, фестивалите го загубиле значењето што го имаа пред повеќе години.

■ Сведоци сме дека „Макфест“ веќе не е тоа што беше. Од година во година гледаме само бледи изданија на овој фестивал, а причини за тоа има повеќе. Најпрво во делот на организација има страшни пропусти, но ајде тоа ќе го голтнеме, верувам дека и на „Сан Ремо“ не е сè совршено. Потоа песните кои се натпреваруваат на „Макфест“. Ве молам, набројте ми барем три хита во последните 10, односно 5 години? – вели Спасоски, додавајќи дека познатите и докажани изведувачи веќе немаат ниту желба, а ниту интерес да пеат на овој фестивал.

На ова се надоврзува и Александра Тимковска од весникот „Вечер“, новинарка со големо и долгогодишно искуство за естрадата, за што вина треба да се бара и кај музичарите.

■ Ако се суди според фактот дека единствена сатисфакција за одење на фестивал на пејачите им се паричните награди, тогаш зар воопшто има потреба и гласно да се каже дека фестивалите ја загубиле секоја смисла. Шармот одамна го немаат. Токму со ова како меур од сапуница пука тезата дека сите се занимаваат со музика од љубов! – вели Тимковска.

Според неа, „Макфест“, за жал, никогаш не може да биде она што беше.

■ „Макфест“ во јуни не е „Макфест“! Пастрмалија изедена на сонце и пастрмалија која треба да ти ги стопли душицката и прстињата, кога надвор е студено, не го буди истото чувство... За жал! – додава Тимковска.

Како некој кој повеќе од една деценија ја прати македонската сцена, Андријана Јовановска од списанието „Комплетна“ смета дека, без оглед на тоа дали настапуваат реномирани имиња или непознати пејачи, фестивалите го губат својот квалитет поради понудената музика. Повеќето песни како да се загубиле во времето, не слушаме нешто ново, модерно, квалитетно...

■ Доказ за тоа е и фактот што по секој фестивал останува една, максимум две песни коишто живеат и натаму. Не знам дали станува збор за летаргија, незаинтересираност, немање инспирација кај повеќето автори... На моменти ми се чини како да не ја слушаат светската музика, не ги следат топ-листите, како да не знаат како звучи вистински хит – вели Јовановска, додавајќи дека модерен звук може да се извади и со оркестар, но потребно е само малку повеќе работа.

За Спасоски тоа што оваа година „Макфест“ ќе биде интернационален фестивал е одлична новина.

■ Но, да видите кој сè ќе пее од странските изведувачи, ќе се разочарате. Ниту еден познат изведувач, за жал. Само како

споредба, сум бил 2-3 пати на фестивалот „Сунчане скале“, каде што секоја година учествуваат по неколку познати изведувачи од регионот и самото тоа го прави овој фестивал атрактивен за публиката – вели Спасоски.

И Тимковска смета дека е претеран префиксот интернационален.

■ Дали тоа што ќе пее некој си пејач што не е доволно познат ниту во сопствената земја може да има некакво значење. Мислам дека е далеку од интернационален и далеку од фестивал кој може да се пофали со звучни имиња, чест за исклучоците. Далечни се времињата кога во поранешната ни земја на „Макфест“ доаѓаа најголемите поп-свезди! – смета Тимковска.

И Јовановска е малку скептик по ова прашање.

■ Убави беа времињата кога изведувачи од странство пееја на македонски, песни од домашни автори. Интернационализацијата на фестивалот ќе го однесе во сосема нов правец и не сум сигурна дека тоа што ќе го гледаме е вистинскиот „Макфест“ којшто го сакаме. Сепак, една целосна интернационална вечер во склоп на неколкуте фестивалски дена е сосема друга идеја. – смета таа.

За Марковачева постои позитивен, но и негативен аспект по ова прашање.

■ Изведувачите од други земји секогаш придонесуваат за поголема атрактивност, се разбира дека е важна и нивната моментална актуелност и постојаност на сцената. Имиња кои периодов се звучни и истакнати можат само да му дадат дополнителен шмек на фестивалот, пример кој му се случуваше на „Макфест“ пред 17 години. Интернационалниот момент не е новина, па и да победи песна од странски изведувач, фестивалот може само да добива на актуелност. Но, негативниот аспект го гледам во тоа што странските изведувачи немаат ограничување во однос на изборот на јазикот на кој пеат, туку се губи автентичноста и на фестивалот, што не беше случај кога порано настапуваат странски изведувачи кои, според правилата, мораа да пеат на македонски – вели Марковачева.

Недоволно се работи и на промоција на фестивалот, смета Спасоски, додавајќи дека ние како новинари едвај и добиваме информации во врска со „Макфест“. Тоа за што сите се согласуваат е дека мора да се вложува во музика, но во квалитетна музика, добра организација и во изведувачи. ■

НАЈСЛИКОВИТОТО МЕСТО ВО ЕВРОПА

РИМ - ЧУВАРОТ НА ИСТОРИЈАТА НА ЕДНО ЦАРСТВО КОЈ ИСТОВРЕМЕНО ПУЛСИРА СО МОДЕРНИОТ ЖИВОТ

Ако ви кажат дека Италија е една од најубавите земји на светот, а не сте ја виделе, не прифаќајте го тој исказ како стереотип. Италија е навистина една од најубавите земји на светот. Целиот Рим е музеј под отворено кој ја чува историјата на едно царство и истовремено пулсира со модерниот живот

Пишува | Маја Косићовска

Рим е најдобро да се посети напролет или наесен затоа што временските услови тогаш се најдобри за долги прошетки и за обиколка на градот, а каде и да се најдете, ќе ве пречекаат древни споменици, уметнички дела и чудесна архитектура овековечена во црквите, галериите и остатоците од Римското царство. За само неколку дена можете да го откриете срцето на Рим и да ги видите најзначајните знаменитости. На Ватикан е најдобро да му посветите цел ден. Доколку имате малку повеќе време и пари, не заборавате да организирате попладне или цел ден за пазарување.

Ватикан зафаќа површина од 44 хектари, а во него живеат околу 1.000 луѓе. Станува збор за суверената држава на Светата столица. Плоштадот „Свети Петар“ е централно собиралиште во Ватикан. Тука доаѓаат стотици

илјади луѓе за да го дочекаат и поздрават изборот на нов поглавар на Римокатоличката црква. Тука се и Сикстинската капела и познатата верзија на создавањето на светот на Микеланџело. Колосеумот во Рим е изграден за да даде услуги за успешни легионери и да ја прослават славата на Римската империја. Неговиот дизајн концепт, сè уште стои до ден денешен, и речиси секој модерен спортски стадион некои 2.000 години подоцна се уште го носи неоодоливиот отпечаток на оригиналниот

дизајн на Колосеумот во. Денес, преку филмовите и книгите по историја, ние сме уште повеќе свесен за суровата тепачки и игри кои се одржаа во оваа арена, сите за радост на гледачите.

Што се однесува до музеите, најстари се Капитолските музеи, кои се ватикански музеи и содржат најголеми и најубави уметнички колекции. Националниот музеј во Рим го проектирал Микеланџело, а во него се наоѓаат најзначајните римски и грчки уметнички дела.

На својата територија, Рим поседува голем број туристички атракции. Една од нив е тврдината Сант Анџело, која е вистински симбол на бурната историја на овој град. Таа е поврзана со Ва-

тикан со тајни премини, а најзначајна била како резиденција на папата и како прибежиште во случај на опасност. На тврдината се наоѓа споменик - ангел кој, според легендата, се појавил во 590 година, прекинувајќи го пустошењето на чумата.

Базиликата „Свети Петар“ е подигната на местото на една постара градба, по налог на папата Јулијан Втори во 1506 година. Изградбата траела 120 години, а на неа работеле некои од најголемите уметници. Во Накрополис се наоѓаат посмртните остатоци на свети Петар, а самата базилика е исполнета со многу мотиви и симболи на христијанската тематика.

Кога ќе дојдете во самиот центар на градот, сигурно ќе ве остави без здив „Фонтана ди Треви“, најубавата од сите 280 во целиот град. Постои верување дека личноста што ќе фрли паричка во фонтаната, ќе се врати во градот повторно.

Храмот „Пантеон“ е едно од архитектонските чуда, изграден со дотогаш невидено внимание и прецизност. На грчки значи храм на сите богови, и токму неговата цел била да служи како свето место на сите пагански божества. Од седмиот век „Пантеон“ ја имал улогата на христијанска црква, што го спасило од уништување.

Најголемиот хиподром на светот е „Циркус Махимус“, со капацитет од околу 150.000 луѓе, а неговата главна функција била за одржување коњски трки, а понекогаш и за гладијаторски борби.

Иако градските автобуси и метрот се доброорганизирани,

подобро е да се решите за прошетка затоа што така ништо нема да пропуштите. Тие што, сепак, ќе се одлучат за превоз особено нека внимаваат на автобусите со број 40 и 64, кои се цел на крадци и сообраќаат од Термини до Ватикан.

Римјаните се познати по тоа што се љубезни и пријателски настроени, какви што се речиси сите жители на Италија. Во нивната култура е да бидат отворени за прифаќање на посетителите и на доселениците. Но, поради бездомниците, треба да се избегнуваат улиците јужно од железничката станица. Најмногу улични крадци има околу сидовите на Ватикан, Форумот и пешачките зони. Автомобилите се бескорисни во Рим поради тоа што голем број знаменитости се сместени во пешачки зони, па може да изгубите цел ден барајќи место за паркирање.

Градот има многу плоштади, а најубави се Пјаца Навона, Пјаца Венеција и Пјаца ди Спања, на кои ќе пронајдете богата гастрономска понуда.

„Виа Кондоти“ е најскапата улица во Рим. Тука се наоѓаат продавници на сите познати италијански марки, како „прада“, „гучи“, „версаче“, „армани“,

ама и на другите светски модни дизајнери. Рим е град на културата, но, исто така, и град на забавата, рестораните, кафулињата и пазарувањето. Посетителите може да уживаат во уникатната атмосфера додека вкусуваат италијанска храна или пијат најубаво италијанско кафе. Италијанците се мајстори за правење добро кафе. Еспресо, макијато, капучино се само некои од видовите кафиња што може да се пијат низ Европа, но тие имаат сосема поинаков вкус тука. Во Рим ќе најдете на кафулиња во кои луѓето доаѓаат само за да го испијат своето кафе од нога. Љубителите на паста ќе се чувствуваат како кралеви во свој свет. Најразличните видови тестенини приготвени „ал денте“ со илјадници преливи. Доколку сакате јаки сирења, горгонзолата е одличен избор за тестенини или за дегустација на некое од италијанските вина. Во централниот дел на градот можете да најдете многу мали улички со ресторани кои ги поставуваат масите надвор кога е убаво времето. Тогаш имате можност да јадеете набљудувајќи ги минувачите кои забрзано се движат низ италијанската престолнина. Рим располага со многу енотеки, каде што не само што може да се купи вино, туку може да се учествува и во дегустација. ■

МАТУРСКИ ФУСТАНИ ЗА СЕЧИЈ ОБЛИК НА ТЕЛОТО

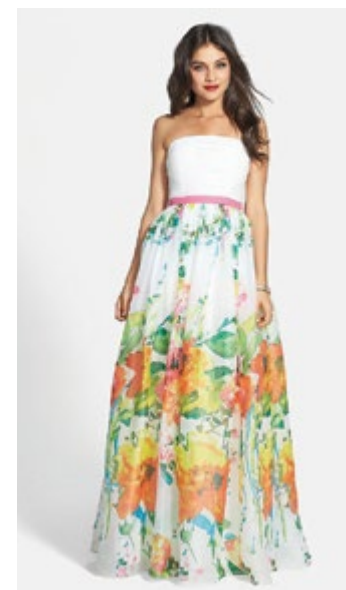
Најважно е да се избегнуваат пресериозниот изглед и балските фустани. Потребно е да се покаже младоста во модерна и трендовска комбинација

Матурата е настан, кој девојките го очекуваат со голема возбуда, а посебно внимание посветуваат на вкупниот изглед, а фустанот се одбира со месеци однапред. Некои девојки се премислуваат во пет минути до 12 часот, но сето тоа е дел од тие подготовки.

Мај е често месец на венчавки, и тоа е месец кога најмногу се гледаат фустани – од најелегантни до класични и софистицирани. Свадбите може повеќе ги радуваат повозрасните, но на матурите најмногу им се радуваат тинејџерите и на таа среќа ѝ нема крај.

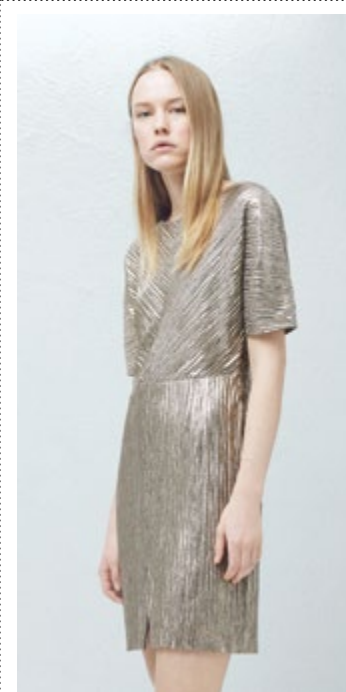
Штрас, тул, бисери, памук, свила, седеф или златен сјај, сè е во комбинација.

Најважно е да се избегнуваат пресериозниот изглед и балските фустани. Потребно е да се покаже младоста во модерна и трендовска комбинација. Девојките често знаат да одберат фустани со штрас, корсети, слоеви тул. Овие фустани ги нагласуваат половината, вратот и деколтето и често се женствени. Долгите фустани се секогаш добра опција за избор на тие девојки што сакаат да ги истакнат своите облини. Тие ја нагласуваат половината, суптилно ги откриваат нозете и ја истакнуваат силуетата.

ОБЛИК НА ТЕЛОТО КАКО КРУШКА

На девојките што се вака градени ќе им одговара фустан во темна боја и долг до под. Овој фустан може да биде украсен со цветен дезен, но модерни се и тие во бела боја, која е исклучително модерна оваа сезона.

НИСКИ ДЕВОЈКИ

Девојките што сакаат куси фустани ќе имаат голем избор. Тоа се, обично, ниски девојки, кои сакаат високи потпетици. Понудата на фустани е различна, од традиционални до класични и елегантни.

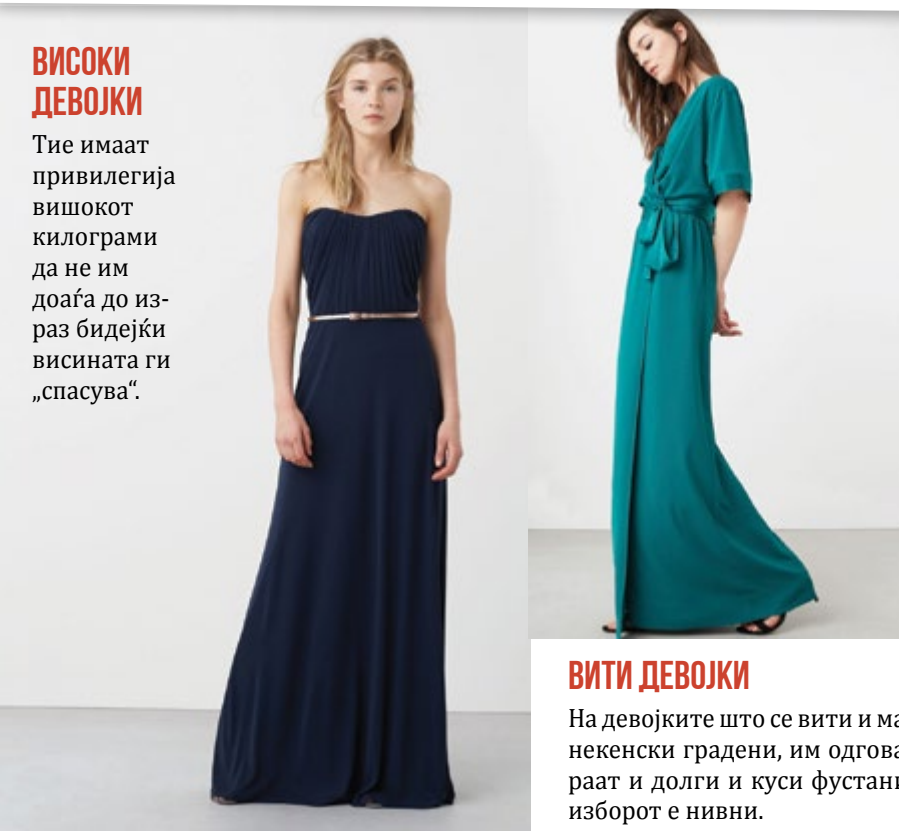
ТЕЛО ВО ОБЛИК НА ЈАБОЛКО

Овие девојки имаат тенка половина и ним ќе им одговараат долги фустани со длабоко деколте.

ВИСОКИ ДЕВОЈКИ

Тие имаат привилегија вишокот килограми да не им доаѓа до израз бидејќи висината ги „спасува“.

ВИТИ ДЕВОЈКИ

На девојките што се вити и манекенски градени, им одговараат и долги и куси фустани, изборот е нивни.

Целосно име:
Блејк Елендер Браун

Родена на:
25 август 1987 година
Лос Анџелес, Калифорнија

Професија:
актерка

Сопруг:
Рајан Рејнолдс

Професија:
едно/очекуваат уште едно

Блејк Лајвли е американска актерка. Таа е најдобро позната по улогата на Серена ван дер Вудсен од телевизиската серија „Озборувачка“. Таа ја почна својата актерска кариера во 1998 година во филмот „Песочен човек“, кој е во режија на нејзиниот татко. Во 2005 година глуми Бриџит во филмот „Сестри во фармерки“, кој во 2008 година ја носи во вториот дел од „Сестри во фармерки“. Блејк е најмладата ќерка на Ерн и Елејн Лајвли, кој, исто така, се занимава со глума.

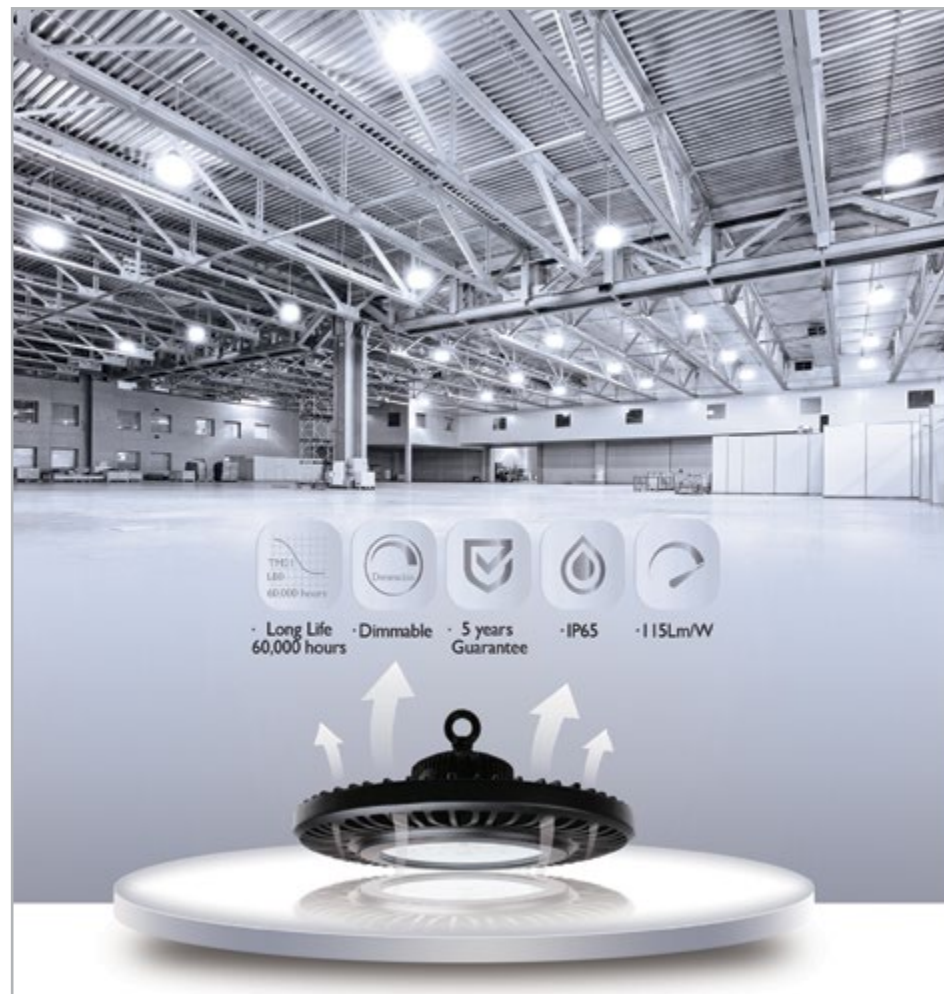
Таа има две сестри, Лори и Робин, и двајца браќа, Ерик и Џејсон, кои, исто така, се поврзани со глума. Лајвли учи во средно училиште во Бурбенк, каде што била член на

хорот, навивачка и претседател на класот. Во периодот 2004-2007 година била во врска со Кели Блатс, пријател од детството. Подоцна во 2007 година се проширила гласини дека се забавува со својот колега од серијата „Озборувачка“. Нејзиниот однос со колегата од серијата „Пен“ е познат уште од мај 2008 година, неколку пати двојката е фотографирана на едно патување во Мексико. Нивната врска траеше четири години. Подоцна, Блејк беше во љубовна врска со Леонардо ди Каприо.

Во септември 2012 година, по кратка врска, Блејк стапи во брак со актерот Рајан Рејнолдс. Сега убавата актерска двојка го чека своето второ дете. ■

Прееод | Ана Цвешаноска

LED BAY LIGHT - LOTUS
Full Range Industrial Lighting Solutions
Power: 40W - 230W

info@lps.mk | www.lps.mk
+389 2 313 11 13

impuls **SHEENLY**
www.i-impuls.com.mk www.sheenly.com

Quehenberger | Drexelmaier | Alkaloid
Granit | KAM | Tinex | Blizoo

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКА ДИЈАГНОСТИЧКА ЛАБОРАТОРИЈА
Совршенството ни е во крвта

- БОЛКИ ВО СТОМАКОТ • ПОДУЕНОСТ • ЗАПЕК • ПРОЛИВИ
- ГЛАВОБОЛКИ, МИГРЕНА • БОЛКИ ВО ЗГЛОБОВИ
- КОЖНИ ПРОМЕНИ • ХРОНИЧНА ПРЕКУМЕРНА ТЕЖИНА

ДАЛИ ПРИЧИНАТА ЗА ВАШИОТ ПРОБЛЕМ Е ИНТОЛЕРАНЦИЈА НА ХРАНА?
Понекогаш, одредени лица имаат невообичаена реакција кон одредена храна или состојка од храна!

- ✓ **ТЕСТ СО КОЈ СЕ ОДРЕДУВА МОЖНА ИНТОЛЕРАНЦИЈА НА ПРЕКУ 90 ВИДОВИ ХРАНА ИЛИ СОСТОЈКИ ОД ХРАНА ОДЕДНАШ!**
- ✓ **ЦЕЛОСНО ИСЧЕЗНУВАЊЕ НА СИМПТОМИТЕ И ПОДОБРУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНАТА СОСТОЈБА ПО ДИЕТА БАЗИРАНА НА РЕЗУЛТАТ ОД ТЕСТ ЗА ИНТОЛЕРАНЦИЈА.**

Локација 1 - Комплекс Македонија (спроти Алумина)
Бул. 8 Септември бр. 2, Лок. 1, 1000 Скопје
тел: 02/3179 001, 075 211 406; факс: 02/3177 130; e-mail: lab@avicenab.com.mk

Локација 2 - нас. Аеродром
Бул. Јане Сандански бр. 7, Лок. 4, 1000 Скопје
тел: 02/24 77 345; факс: 02/24 77 347; e-mail: lab2@avicenab.com.mk

www.avicenab.com.mk

СТОЛАРСКИ ТРИКОВИ: КАКО ДА ГО ЗАШТИТИТЕ ДРВЕНИОТ МЕБЕЛОТ

Мебелот од дрво и паркетот се поскапи за купување и за одржување, но се подолготрајни и му даваат топлина на домот. Исто така, имаат една мана - лесно се оштетуваат. Иако лекот е дамнешен и едноставен столарски трик, малкумина знаат како да поправат оштетена дрвена површина.

Ако правилно го негувате и одржувате мебелот од дрво, слободно можете да им го оставите како наследство на децата, па и на внуците. Ви нудиме неколку совети како да го заштитите.

ЗАШТИТА ОД СОНЦЕ

Директната сончева светлина не е добра за мебелот од полно дрво, како и за повеќето други типови мебел, поради дејството на УВ-зраците, кои прават брза и забележлива штета на површините што се изложени на нив.

ЗАШТИТА ОД ТЕМПЕРАТУРА И ОД ВОДА

Треба да се употребуваат квалитетни прекривки и подлошки за чаши поради тоа што жешките или студени чаши и садови директно оставени на дрвото ја менуваат неговата боја.

Исто така, влагата што останува ја разјува површината. Дрвото се шири апсорбирајќи ја, па по извесно време ќе испука.

ОТСТРАНУВАЊЕ ДАМКИ

Важно е мебелот добро да се исчисти, а потоа да се пребрише со влажна, па со сува крпа.

Мрсните дамки треба веднаш да се третираат бидејќи дрвото ќе ја впије маснотијата, брзо ќе потемнат и веќе нема да можат да се отстранат. Маснотијата треба прво да се впије со хартиено шамиче, а потоа треба местото со тапкање да се натопи со чист оцет. Потоа се брише со влажна крпа, па со сува.

Дамките или трагите од вода се премачкуваат со мајонез, кој треба да дејствува подолго (на пр. преку ноќта), а потоа се бришат со мека крпа. Ако трагата не се загуби, измешајте глицерин со пепел од цигари и истријте го оштетениот дел.

Дамките од восок ќе ги отстраните со помош на фен за коса, кој ќе го омекне восокот, а потоа полесно ќе може да се отстрани. ■

МАЛИ МИЛЕНИЧИЊА ШТО СЕ ИДЕАЛНИ ЗА ЧУВАЊЕ ВО СЕКОЈ ДОМ

Изборот на малите домашни миленици не е лесна задача. Доколку се решите за мало домашно милениче, треба да одберете дали ќе има пердуви или крзно. Исто така, имајте на ум дека некои домашни миленичиња бараат многу внимание, додека, пак, другите сакаат да ги остават на мир. Сето тоа зависи од тоа колку време и труд сте подготвени да вложите за да станете совесен сопственик на домашен миленик. Ова се некои видови мали, но популарни домашни миленици

ГЛУВЧЕ

Понекогаш се нарекува „џебно милениче“ поради неговата големина. Нивниот животен век е краток, од две до три години. Тие се ноќни миленичиња, и тоа е период кога се најактивни. Се хранат со сува храна, свежа вода и повремено со свежо овошје, зеленчук и со сирење. Потребни им се повеќе играчки во нивниот простор каде што ќе можат да бидат активни. Не им пречи доколку живеат сами, всушност имаат тенденција да бидат агресивни доколку живеат со глувчиња од истиот пол.

МОРСКО ПРАСЕ

Можат да се најдат во неколку бои и можат да имаат кратко или долго влакно. Нивниот животен век е до десет години. Се хранат со сува храна за морски прасиња, свеж зеленчук, вода, како и со дневна доза витамин Ц. Потребен им е простор за вежбање во нивниот кафез или аквариум, но се советува да не им се става тркало за трчање затоа што може да им предизвика повреди на грбот или на нозете.

ПАПАГАЛ

Папагалот е шарено, весело и разиграно милениче. Постојат повеќе од 350 видови папагали и се разликуваат по нивната боја и големина. Се смета дека папагалите се многу интелигентни птици, кои се приврзуваат за сопствениците. Нивниот животен век може да биде до 80 години. Се хранат со комбинации од семе, свежа вода, свеж зеленчук и од овошје.

ЗАЈАЧЕ

Постојат повеќе раси зајачиња, во различни големини, бои и должини на ушите. Нивниот животен век е од пет до десет години. Се хранат со храна за зајачиња, свеж зеленчук и свежа вода. На зајачите им е потребно многу вежбање, па во нивното живеалиште потребно е да имаат простор за трчање и за потскокнување.

ЖЕЛКА

Можете да одберете желка за домашно милениче доколку имате добро заграден двор, или, пак, им обезбедите удобен терариум, кој ќе ги исполнува нивните потреби. Нивниот животен век е до четириесет години. Се хранат со градинарски црви, инсекти, овошје, зеленчук, во зависност од расата на желката.

ПЕЛАРГОНИЈА

Растенијата на терасите, прозорците или на оградите имаат отежнати услови за растење. Изложени се на силни ветрови и на сонце, чиешто дејство е засилено од близината на сидовите и на прозорските стакла. Затоа треба да се изберат сорти на цвеќе што не се многу чувствителни и кои се отпорни на ветер и на сонце. Освен ова, треба да се познаваат и основните животни услови на одредени видови растенија и да се води сметка на кое место се поставени. Многу е важно да се знае на која страна на светот се свртени прозорците и балконите.

Некои видови не поднесуваат силна сенка, па така во сенка или воопшто не цутат или, пак, цутат многу слабо. На други, пак, им пречи силното сонце. Затоа, при садењето и негата на овие растенија треба да им се посвети посебно внимание. Доколку прозорците се наоѓаат во приземје или на првиот кат и блиску до улицата може да се одбере цвеќе со нежни бои и со поситни цветови и листови. Доколку сакате да ги украсите прозорците или балконите на третиот, четвртиот или на петтиот кат од зградата, кои се прилично оддалечени од улицата, треба да се одберат растенија со поживи бои, со покрупни цветови и листови, како и растенија, чиешто стебла не стојат исправено, туку „паѓаат“. На тој начин, цвеќето ќе постигне најдобар ефект кај минувачите што набљудуваат од поголема далечина. Во секој поединечен случај треба посебно да се донесе одлука кои растенија ќе се одгледуваат.

Многу убави ефекти може да се постигнат и со еден вид или сорта, како и со разни комбинации. На пример, портокаловите „мињон георгина“ со сини лобелии од предната страна, мушкатли-пеларгонии во комбинација со аргуратум, петунии, тегерес, аспарагус спренгер и други. Овие растенија цутат приближно во исто време и многу добро се надополнуваат со својата боја и растење. ■

„САМСУНГ“ ГИ ПОДГОТВУВА ПОЕВТИНИТЕ МОДЕЛИ ГАЛАКСИ С5 И ГАЛАКСИ С7

Компанијата „Самсунг“ за настанот „Сем мобајл“ подготвува телефони од средна категорија кои ќе бидат наменети за корисниците што сакаат телефони со солиден хардвер, но на кои телефоните „Галакси С7“ и „Галакси С7 Еџ“ им се скапи. Затоа ќе излезат новите модели „Галакси С5“ и „Галакси С7“.

Моделот „самсунг С7“ ќе има 5,5-инчен екран со резолуција 1920 на 1080 пиксели, процесор квалком снапдрагон 625, РАМ-меморија од 4 гигабајти и внатрешна меморија од 32 гигабајти со СД мемориска микрокартичка. Задната камера е со резолуција од 1 мегапиксел, а предната со резолуција од 8 мегапиксели, додека софтверот ќе биде андроид марш-малоу.

Моделот „Галакси С5“, исто така, ќе биде со оперативен систем андроид, но со послаб процесор снапдрагон 617 и со помал екран со дијагонала од 5,2 инчи. Ќе има 4 гигабајти РАМ-меморија, 32 гигабајти внатрешна меморија што може да се прошири со задна камера со резолуција од 12 мегапиксели и предна камера со 5 мегапиксели.

Двата модела ќе бидат метални и на почетокот ќе бидат наменети за кинескиот пазар, а дури потоа ќе бидат достапни и на европскиот пазар.

АВТОМОБИЛИЗАМ

„СИТРОЕН“ ГИ ОСВЕЖИ
„Ц4 ПИКАСО“ И „Ц4 ГРАНД ПИКАСО“

ВРВ НА ТЕХНОЛОГИЈАТА

Со лансирање на втората генерација на „Ц4 пикасо“, која се појави во 2013 година, францускиот производител „Ситроен“ ја докажа својата успешност со повеќе од 300.000 продадени единици, а купувачите ги освои со извонредниот дизајн и удобност. Обновените и освежени модели „Ц4 пикасо“ и „Ц4 гранд пикасо“ новата етапа ја почнуваат оваа есен

Подготви |
Бојан Моировски

Освежениот „Ц4 пикасо“ ги потврдува поголемата динамичност и просторност со редизајнираниот преден дел и со понудата за двоен покрив. Ентериерот сега може да се порака во дури четири варијанти.

За да биде патувањето поудобно и позабавно, „Ситроен“ вгради иновативни технологии што се користат во секојдневието, како што се системот за отворање на багажникот со едно лесно поминување со ногата под браникот и новата понуда за користење на интернет со системот „ситроен конект нав“.

Внатрешноста е дизајнирана со многу светилки и материјали што придонесуваат за одличен впечаток на квалитетот и на удобност. Благодарение на новата платформа „ЕМП2“ на која е изграден овој автомобил, удобноста на сите патници е еднаква.

Атрактивниот дизајн на модерните линии со кои се засилува карактерот на двата модела што имаат заедничка предна линија, новите задни кукишта за светилки со „ЗД ефект“, 17-инчни алуминиумски бадажи, двообојниот покрив и трите нови бои

на каросеријата, ги прават „Ц4 пикасо“ и „Ц4 гранд пикасо“ едни од моделите што ќе бидат најбарани во втората половина на 2016 година.

Покрај големата просторност во кабината, модуларност и возните својства, двата модела се нудат со новиот систем конектиран на интернет. Тој е поврзан со новиот 12-инчен екран во боја чувствителен на допир, преку кој се достапни повеќе команди на возилото, но може да се користи и за рекреација и за други услуги.

Новитет се и технологиите за поедноставување на возењето и за поголема сигурност како што се системот за препознавање сообраќајни знаци и препорачаната брзина според условите на патот, систем за приспособливост на брзината со функција за целосно запирање, активен систем за ненамерно излегување од сообраќајната лента, активно сигурносно сопирање, систем за следење на активноста на возачот и, секако, системот за контрола на мртвиот агол.

ОВАА СЕЗОНА ПЛАНИРАМ УЧЕСТВО НА КВАЛИФИКАЦИИТЕ ЗА ОП НА САД

Со ова рангирање што го имам во моментот веќе можам да настапувам на главните турнири каде што наградниот фонд изнесува повеќе од 25.000 долари без да играм квалификации. Секоја победа на такви турнири е многу вредна бидејќи носи повеќе поени, отколку, да речеме, да освојам некој мал фјучрс-турнир. Целта ми е таа и затоа го прекинав

патувањето и по турнирот во Унгарија се вратив во Скопје за да можам да тренирам секојдневно и да се подготвам подобро за следните предизвици. Желба ми е до крајот на оваа сезона да стигнам под 200. место на светска листа за да можам во иднина да учествувам на поголеми турнири без да играм квалификации, вели Ѓорческа

Разговараше | **Бојан Момировски**
Фошо | **Дејан Сџанчевски**

и искористивме неколкуте денови престој во Скопје во паузата меѓу турнирите на светската сцена и успеавме да направиме интервју со најдобрата македонска тенисерка, 21-годишната Лина Ѓорческа. Во период меѓу нејзиниот утрински тренинг, терапиите и факултетските обврски, Лина ја најдовме на тениските терени во рамки на спортскиот центар „Јане Сандански“ и откако го заврши нејзиниот редовен тренинг, поразговаравме за нејзината кариера, иднина, желби и очекувања.

Играш одлична сезона, и во првата половина од оваа година знаеше многу често да ги изградуваш македонските љубители на тенисот и твоите навивачи. Можеш ли да ни наброиш некои од турнирите на кои освои голем број поени?

ЃОРЧЕСКА: Втората половина од минатата сезона беше најважна за мојот подем на ВТА листата. Играв во одлична форма, имав многу време во летниот период да работам напорно и да се подготвам за турнирите што следуваа, на кои не бранев поени и беше полесно да се игра на нив. Немав

тежок распоред и успеав да се пласирам во неколку полуфиналиња и финалиња и да стигнам меѓу 350. и 400. место на светската ранг-листа. Оваа сезона во првиот дел учествував на пет турнири во Европа. Го освои фјучрс-турнирот во Анталија за награден фонд од 10.000 долари, на кој заработив многу поени. Најголемиот успех досега ми е турнирот во Истанбул, кој беше на рангот на турнири со награден фонд од 50.000 долари, на кој се пласирав во полуфиналето. Тоа е одличен успех бидејќи успеав да напредувам на ВТА-листата повеќе од 40 места. По тој турнир отпатував во Маниса, исто така, во Турција, каде што бев победник.

Со освоените бодови твојот ранг на ВТА-листата драстично порасна и со сигурни чекори грабиш кон светската елита. Моментно си на 267. место, кој е дострелот за оваа година?

ЃОРЧЕСКА: Со ова место што го имам во моментот веќе можам да настапувам на главните турнири каде што наградниот фонд изнесува повеќе од 25.000 долари, без да играм квалификации. Секоја победа на такви турнири е многу вредна бидејќи носи повеќе поени, отколку, да речеме, да освојам некој

мал фјучрс. Целта ми е таа и затоа го прекинав патувањето и по турнирот во Унгарија се вратив во Скопје за да можам да тренирам секојдневно и да се подготвам подобро за следните предизвици. Желба ми е до крајот на оваа сезона да стигнам под 200. место на светска листа за да можам во иднина да учествувам на поголеми турнири без да играм квалификации.

Кој е следен голем предизвик за тебе и за кои турнири се подготвуваш?

ЃОРЧЕСКА: Влечам мала повреда од последниот турнир во Унгарија и затоа не успеав да направам поголема турнеја, а бев пријавена на некои турнири во Германија. Решив, со мојот родител што постојано ме придружува каде и да учествувам, да се вратам во Скопје, да ја санирам повредата и посериозно да се подготвам за големиот ВТА-турнир на Бол, Хрватска. Тој турнир, исто така, е од ВТА-серијата со награден фонд од 125.000 долари и на него се пријавуваат тенисерки од самиот светски врв. Секако, ќе треба да играм неколку квалификациски кола и да победам ако сакам да влезам на главниот турнир. Сепак, тоа е проблем бидејќи на овој турнир се пријавуваат поголем број тенисерки,

кои се подобро рангирани од мене. Затоа треба да почекам да видам кој сè ќе учествува бидејќи неретко се случува многу од нив да го откажат учеството и оттука и мојата шанса да одиграм и на овој турнир.

Потекнуваш од спортско семејство. Двајцата родители и брат ти се занимаваа со спорт, а татко ти Владимир ги достигна европските величини во одбојката. Колку тој може да ти помогне да се соочиш со притисокот од големите резултати што те очекуваат во иднина?

ЃОРЧЕСКА: Татко ми поминал многу во врвниот европски спорт во неговата одбојкарска кариера. Настапуваше и за Арис во грчкиот шампионат три години, и со каталонскиот гигант Барселона. Конкретно, нема некое големо познавање за тенисот, но, секако, е од голема помош кога се работи за психолошкиот момент. Има огромно искуство и сè што знае ми пренесува и многу учам од него. Психолошкиот притисок во тенисот е огромен. Освен физичката подготовка, секој тенисер мора да биде и психички силен. Емоциите се менуваат од поен во поен. Бидејќи условите за врвен тенис во нашата држава се мали, најчесто се

патува со автомобил, а тоа го правам со татко ми. Од турнир во хотел, па директно на пат за да се стигне до следен турнир и повторно истото речиси секоја недела. Нема многу време за одмор и затоа менталниот склоп мора да биде на многу високо ниво. Мотивацијата и желбата за голем успех не изостануваат и тоа ме води да се обидам да успеам и да станам тенисерка од светската елита.

Кога веќе ги спомена работите надвор од тенисот, со твојот ранг досега си најдобрата македонска тенисерка во историјата на Република Македонија. Колку државата помага или може да помогне за твојата кариера?

ЃОРЧЕСКА: Досега сè сама си покривам околу трошоците за пат и учество на турнири. Се надевам дека во следните неколку сезони, откако ќе успеам да стигнам до првата стотка на ВТА-листата, ќе имам и поголема поддршка од државата и од спонзорите. Опремата, патните трошоци и сместувањата во странство на турнирите ги обезбедувам сама, односно најголеми спонзори досега се моите родители (се смее).

Знаеме дека тенисот е најскапиот индивидуален спорт во светот. Освоените парични средства од турнирите фактички ги вложувам за следните турнири и сè така во круг. Многу сум му благодарна на мојот клуб, кој е во рамки на СЦ „Јане Сандански“, кој ми овозможува бесплатни термини за тренинг и приватен тренер. Тоа засега е единствената придобивка што ја добивам. Времето е пред мене, имам 21 година, и само со напорна работа може да се успее.

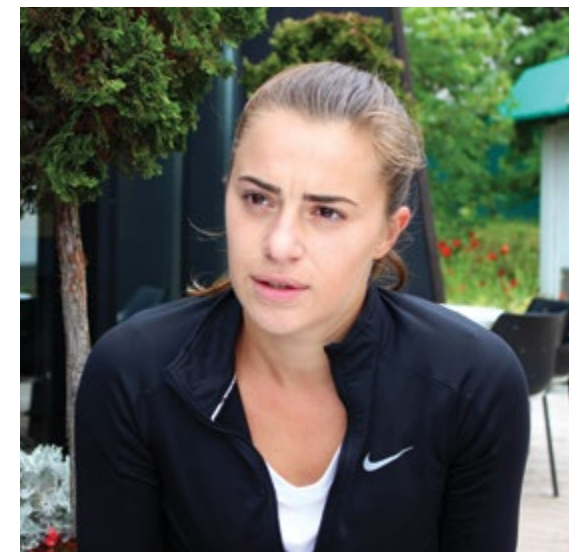
Која подлога најмногу ти лежи? Учествата на турнири ти се најчесто на земјена подлога, но, според тоа што може да се забележи, најголемиот успех го имаш постигнато на тврда подлога.

ЃОРЧЕСКА: Во Македонија, освен на терените на „Александар палас“, тенис се игра исклучително на земјена подлога. Сепак, мојот стил на игра, кој секогаш е агресивен и напаѓачки, повеќе прилега за тврда подлога. Затоа и се случи тој успех на турнирот во Истанбул каде што на тврда подлога, бетон, успеав да стигнам до полуфиналето. Можам лесно да се приспособам на подлогата и, искрено, не ми претставува проблем. Имам силен сервис, кој за женскиот тенис е во самиот светски врв и изнесува некаде околу 180 километри на час и можам брзо да ги завршувам поените.

Проблемот кај земјената подлога е што е бавна и кога ќе ми се погоди противничка со силна физичка подготовка, имам проблем. Противничките најчесто се пониски од мене и можат повеќе да трчаат и, буквално, ги стигнуваат сите топки.

Освен индивидуалните учества на турнири, од минатата сезона повторно е формирана женската тениска репрезентација на Македонија. Имали иднина во женскиот репрезентативен тенис во нашата држава?

ЃОРЧЕСКА: Многу тешко прашање. Минатата сезона за првпат по повеќе од 10 години се формира тениска двојка од Македонија за да може да учествува во натпреварувањата за Федерешн купот. Засега сме на најдолната гранка, но со напорна работа и помош од федерацијата може да се напредува. Ако имаме услови за да учествуваме на поквалитетни турнири, тогаш не само јас и Магдалена Стоилковска и Катарина Маринковиќ, индивидуално, туку може да напредуваме и со репрезентацијата и да се искачиме едно скалило погоре и да играме во втората евро-африканска зона.

Можеме ли да очекуваме годинава твој настап на некој гранслем-турнир?

ЃОРЧЕСКА: Минатата сезона последнорангираната тенисерка што влезе во квалификациите за последниот гранслем од сезоната на Отвореното првенство на САД беше 260 на ВТА-листата. До почетокот и пријавувањето во втората половина на август ќе се стремам да стигнам барем до 220-230. место за со сигурност да можам да се пријавам и да одиграм некое квалификациски коло во САД. Тоа ќе биде голем успех за мене, а со евентуална победа во првото коло веќе влегувам во топ-200 тенисерки во светот. ■

ВРЕМЕПЛОВ

■ 20 мај 1876 година

Во селото Разловци во источна Македонија избувна Разловечкото востание на македонскиот народ против османлиската војска. И покрај неуспехот на востанието, тоа имаше големо значење за буењето на националната свест и за народноослободителната борба на македонскиот народ.

■ 21 мај 1871 година

Француската војска ги нападна бунтовниците на Париската комуна и ги совлада по еднонеделни улични борби во Париз. Околу 30.000 комунари биле убиени.

■ 22 мај 1947 година

Хари Труман потпишал акт со кој на Грција ѝ се дава воена и економска помош за борбата против комунизмот. Оваа помош овозможила пресврт во граѓанската војна во Грција и, како резултат на тоа, егзодус на Македонците.

■ 23 мај 1905 година

Со ираде-указ на турскиот султан Абдул Хамид Втори, Власите се признати како посебен народ во Отоманското царство. Организациите на Власите на Балканот го слават овој ден како Национален ден на Власите.

■ 24 мај 1954 година

Во Скопје, на сцената на скопската опера е изведена првата македонска национална опера „Гоце“, од македонскиот композитор Кирил Македонски.

■ 26 мај 1882 година

Германскиот бактериолог Роберт Кох (1843-1910) на собирот на берлинските лекари соопшти дека го открил бацилот што ја предизвикува туберкулозата и оти пронашол лек за оваа болест - тубекулин. Кох го откри и причинителот на колерата од која во минатите столетја умираа десетици илјади луѓе во светот. За овој труд во 1905 година ја доби Нобеловата награда за медицина.

АВТОР: SAGITTARIUS	ЕВРО- СОНГ	ДЕЛ ОД ЦРКВА, ЖРТВЕНИК	МОДЕЛ НА "SEAT"	ИСТИ БУКВИ	ОТМАР ТЕОДОР РАЈНЕР	ВИД ПТИЦА	РЕКА ВО ПОЛСКА	СЛИКА НА СВЕТЕЦ	НАША ПЕ- ЈАЧКА НА ЕВРОСОНГ 2016
ОФИЦЕР- СКИ ЧИН									
ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА									
ТРИ- ЦИФРЕН БРОЈ				КИСЕЛА ЗЕЛКА ПОЕТОТ ШЕВЧЕНКО					
ГРАД ВО ФРАНЦИЈА					РОМАН- СКИ СИТ- НИ ПАРИ ИМПЕ- РАТОР				
МЕРКА ЗА ЗЕМ- ЈИШТЕ			БОКСЕ- РОТ РУ- СЕВСКИ ГЛАС ВЕСТ (ТУР.)			АНА ОКСА ДРЖАВА ВО ЕВРОПА			
НЕУТРОН		МЕРКА ЗА ХАРТИЈА (МН.) ВИД ИНСЕКТ						ПОРТУ- ГАЛИЈА ЕДНА ОД САД	
СКЛАД ЗА ЖИТО					ЕЗЕРО ВО КИНА НЕГАТИВ- НО САЛДО НА ФИРМА				
КРИВО- ВЕРСТВО					ОСТРОВ ВО СИЈАМСКИ ОТ ЗАЛИВ ЖИТЕЛКА НА БАВАРИЈА				ЖЕНСКО ИМЕ
ГРАДЕ- ЖЕН МА- ТЕРИЈАЛ				СТРАТО- СТАТ МАШКА ОДЛИКА					
РАКЕЛ ВЕЛЧ			ГРАМАДА (МН.) ПАТЕКА ЗА ТРЧАЊЕ ВО ПРИРОДА						
СТАРО- РИМСКИ ИМПЕ- РАТОР									
ГЛАВЕН ГРАД НА ПОЛСКА								КИСЛОРОД ПЛАНИНА ВО БИХ	
ИМАГИ- НАРЕН БРОЈ		РИЕМИ ЈАЈЦА ЈАВЕН ПОВИК					ГЛОРИЈА СВАНСОН МОЧУ- РИШТЕ		
ГОЛЕМ УТВРДЕН ДВОРЕЦ						ДОБИ- ТОЧНА БОЛЕСТ СЕВЕРЕН ЕЛЕН			
ИМЕ ПА- ЛИКУКА			СУВОМЕ- СЕН ПРО- ИЗВОД СТОЈАН ТАРАПУЗА						
ШЕСТАТА БУКВА ОД ПЛАТО- ЛИЦАТА						ОВОШКА СО ТВРДА ЛУШПА ПОНД			
ЖЕНСКИ ПЕЈАЧКИ ГЛАС				СЕЛО БЛИЗУ КРИВА ПАЛАНКА					

РЕШЕНИЕ: ПОЛКОВНИК, ЕЛЕКТРИКА, СТО, РАСОЛ, НАНТ, БАНИ, ГО, ЗАМОК, ВРА, ИЛ, САЛАВА, ЈЕСТ, ОРЕВ, АЛТ, ПСАЧА, ВАР, БАЛОН, РЕ, МАСИВ, ОКТУВИДАН, ВАРШАВА, О, И, ИКРА, ГО, АЦЕ, АР, АНИ, АНТ, РАСОЛ, НАНТ, БАНИ, ГО, ЗАМОК, ВРА, ИЛ, САЛАВА, ЈЕСТ, ОРЕВ, АЛТ, ПСАЧА

ФЛЕШБЕК

Здраво, телефанатици. Ми се чини времето како да застанало. Еве, по две години, пак за едно исто ќе пишувам, и тоа не за плукање. Станав имун на целиот цинизам што ви ги исцрнил душите. ОК, кога го читам ова се почувствував како да сум Драган Таневски, ама така е.

Сè некој нешто мрчи, плука и се кара. Ви сметале невестите и бебињата на „Фејсбук“. Да не се тие, само гадотии ќе гледаме. Мадрид ќе го преполнат со зеленило, паркови и зеленила на фасадите од зградите, научници во Италија садат и успешно растат зелка, босилек и јагоди под вода (!), а ние секој ден се замараме со колку и какви зборови на „Фејсбук“ ќе му пцуеме крв на „непознатото другарче“. Пошто, знаете дека никој не ве чита, така?

Да си се вратам на светлата точка од почетокот – Даниел Кајмакоски, бе! Алал! Отиде и пак го повтори истото, пак е најдобар, пак ама баш растура! Пак нека не ни чини, пак да го пцуеме. Со колку појак „капс лок“, толку појако!

Малиот брат

facebook

Те мислам ко заглавена пуканка во заб.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Балканец ќе купи најскап Тесла автомобил за да го полни у недела на евтина струја.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

"Човек учи додека е жив" ~ Свет
"Човек учи додека не го викнат на кафе" ~ Македонија

На свадбиве треба бидермаерот да се фрла на почеток.
Да знаеме кои се сингл.

И ние имаме сликонска долина, само кај нас се вика пластичарска улица.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

На 9 луѓе им се допаѓа ова.

Напиши коментар ...

- Дедо Попе, ми умре мачката! Да ја опееш, а?
- Не бива, чедо! Само за луѓе е тука! Оди во протестантската црква, таму за пари сè ќе направат!
- А, 500 евра дали ќе ми стигнат?
- Абе ти, зошто не кажуваш дека мачето е крстено?

- Бабо си купив лека за поубаво да гледам!
- Ауу ќерко те излажале, на грав се гледа, на грав, не на лека..

- Жената влегува дома и му вели на мажот:
- А бе го скршив десниот ретро-визор.
 - А многу ли е скршен? - прашува мажот.
 - Искрено не знам, колата е превртена на таа страна.

ПЕРФЕКТНО ПОТПЕЧЕНА ПАСТА

СОСТОЈКИ:

- 1 пакатче тестенини
- маслиново масло
- 1 китка броколи
- 1 кромид
- малку лук

За бешамелот ќе ви треба:

- 50 гр путер
- 1 л пилешки бујон
- 2 лажици брашно
- една рака пармезан
- сечкан магнонос

ПОДГОТОВКА:

- Во големо тендере ставете многу вода и ставете ја на оган. Додајте сол и оставете ја да зоврие и додајте ги тестенините. Варете ги ал денте, да не бидат преварени. Преварени тестенини не можат да го примат сосот, ја губат структурата и се раскашавуваат. Додајте маслиново масло и промешајте. Маслото се додава за да не се залепат едни за други. Тестенините ставете ги во тавата.
- Броколите ставете ги во тавата за пржење, додајте го ситно исечканиот лук и оставете да се попржат. Кога ќе бидат готови, ставете ги над тестенините.
- Во сад ставете го путерот да се растопи. Додајте ги брашното и пилешкиот бујон. Кога смесата ќе се згусне, додајте го пармезанот и сечканиот магнонос. Прелејте го бешамелот над зеленчукот во тавата.
- Печете во загреана рерна на 200 степени со вентилатор додека не се заруменат.

ГастроГард

ИЗГАСНЕТЕ ГО ПОЖАРОТ ВО ВАШИОТ СТОМАК!

- НЕУТРАЛИЗАЦИЈА НА ЖЕЛУДОЧНА КИСЕЛИНА
- БРЗО ДЕЈСТВО
- БЕЗБЕДЕН ЗА ТРУДНИЦИ
- ПРИЈАТЕН ВКУС НА МЕНТОЛ
- БЕЗ ШЕЌЕР

**АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ**
Здравјето пред сè
www.alkaloid.com.mk

Пред употреба внимателно да се прочита упатството. За индикациите, ризикот од употребата и за несаканите дејства на лекот консултирајте се со Вашиот лекар или со фармацевт.

ВИСТИНСКИ ПОТЕГ
ЗА ЛУБИТЕЛИТЕ НА #ВИСТИНСКОТЕМНО